

## Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

SPUK-Impuls Jongerencultuur 2022

### Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 30-01-2023
Notanummer	: 2023-64
Datum	: 30-01-2023
Programma	: 10b - Kunst, cultuur en erfgoed
Portefeuillehouder	: Wethouder Duursma,
Bijlage(n)	: korte omschrijving aanvragen SPUK 2022.docx

### Parafering

<li>31-01-2023: Programmamanager Kunst, cultuur en erfgoed</li><li>26-01-2023: Wethouder</li>

### Agendering

\* 01-02-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

### Definitieve akkoord

8-02-2023

B & W d.d.: 30-01-2023

### Besluit

1. De ontvangen middelen van € 310.000 voor de Impuls Jongeren cultuur als volgt te verdelen:

- \* Theaterschip/Stichting dEVENTEr voor de projecten Poolshoogte, Huiskamer en Resistance € 99.135,-
- \* Stichting MIMIK voor de projecten Vers&Vuig en het Poëziefestival € 13.810,50
- \* Burgerweeshuis voor de projecten New Deventer Collective, Talent en Educatie, Talent en Podium en jongerenprogrammering € 69.750,-
- \* Deventer Schouwburg voor het project Sta in het licht € 34.214,40
- \* Bibliotheek Deventer voor de projecten Aanbod VO en Kunst en Cultuur in het MBO € 31.500,-
- \* Kunstenlab voor het project Encounter € 4.500,-

De nota en het besluit openbaar te maken.

### Inleiding

In haar Hoofdlijnenbrief cultuur 2022 - Herstel, vernieuwing en groei van mei jl. beschreef staatssecretaris Gunay Uslu hoe het kabinet de culturele sector gaat voorzien van een extra impuls. In deze brief schetste de staatssecretaris de vijf lijnen waarmee de sector weer gezond, sterk en weerbaar moet worden. De vierde lijn richt zich op jongeren. De staatssecretaris zegt hierover: de coronacrisis heeft veel impact op jongeren gehad: sociaal, economisch en mentaal. Ik wil daarom deze groep extra aandacht geven. In oktober 2022 werden de G40 gemeenten gevraagd om per gemeente een bedrag van € 310.000,- (exclusief 21% BTW) voor 2022 aan te vragen specifiek voor deze Impuls Jongerencultuur. Deze aanvraag is gehonoreerd door OC&W. Een conceptbeschikking van OC&W volgde op 17 november en bevatte de nadere juridische en beleidsmatige kaders.

Voorgesteld wordt om deze middelen als volgt over de volgende projecten te verdelen:

- \* Theaterschip/Stichting dEVENTER voor de projecten Poolshoogte, Huiskamer en Resistance € 99.135,-
- \* Stichting MIMIK voor de projecten Vers&Vuig en het Poëziefestival € 13.810,50
- \* Burgerweeshuis voor de projecten New Deventer Collective, Talent en Educatie, Talent en Podium en jongerenprogrammering € 69.750,-
- \* Deventer Schouwburg voor het project Sta in het licht € 34.214,40
- \* Bibliotheek Deventer voor de projecten Aanbod VO en Kunst en Cultuur in het MBO € 31.500,-
- \* Kunstenlab voor het project Encounter € 4.500,-.

Bovengenoemde culturele instellingen bieden een aanbod dat zich richt op de doelgroep en passen binnen het kader van de regeling. In de bijlage vindt u een korte beschrijving van de projecten.

### **Beoogd maatschappelijk resultaat**

Een impuls geven aan de jongerencultuur van Deventer.

### **Kader**

Beschikking OCW d.d. 17 november 2022  
Cultuurvisie Boeien en Bloeien 2019-2024  
Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024

### **Betrokken partijen en participatie**

Zodra de contouren van de regeling duidelijker werden zijn de culturele partners benaderd en, indien nodig, geattendeerd op de regeling. Tijdens dit gesprek werd het hectische tijdpad geschetst en de toen nog vele onduidelijkheden, maar bij bijna alle culturele partners werd de noodzaak gevoeld aan te gaan vragen. De culturele partners waren enthousiast en voelen de urgentie ervoor zorg te dragen dat de gelden inhoudelijk goed geborgd besteed zouden kunnen gaan worden ten behoeve van de doelgroep. Zodra de kaders van de regeling helderder werden (vrij laat in november/december) is voor de jaarwisseling door de partners tempo gemaakt en een projectplan plus begroting aangeleverd.

De aanvragende partijen waren:

- \* Theaterschip/Stichting dEVENTER
- \* Stichting MIMIK
- \* Burgerweeshuis
- \* Deventer Schouwburg
- \* Bibliotheek Deventer/Kunstcircuit
- \* Kunstenlab

Ook De Hip en Deventer Verhaal zijn benaderd. Zij hebben uiteindelijk voor deze tranche geen aanvraag ingediend.

### **Argumenten voor en tegen**

Voor:

- \* Het doel van de middelen is d.m.v. deze gelden een stevige impuls te geven aan de Deventer Jongerencultuur post-lockdowns.
- \* Gezien de kaders en het korte tijdspad worden de middelen ingezet ter versterking van het huidige aanbod en aansluitend bij wat er al is en wat goed loopt.
- \* De kaders en de aanvragen sluiten naast de kaders van deze regeling ook naadloos aan bij de cultuurvisie en de koers van OC&W.

Tegen:

- \* Dit zijn eenmalige middelen. Het risico hiervan is dat de producten te vluchtig gaan zijn. Door aan te haken bij zowel het gemeentelijk als landelijk huidig cultuurbeleid en aan te sluiten bij het lopende beleid en de bestaande infrastructuur wordt borging zo goed als mogelijk gegarandeerd. Daarnaast komen er nog twee tranches, in 2023 en 2024. Zoals het zich laat aanzien houden de middelen in die jaren hetzelfde doel, daarmee zorgend voor verdere verankering.

### **Financiële consequenties en dekking**

Uit de nadere juridische en beleidsmatige kaders zoals bekend is gemaakt op 17 november bleek dat het budget in 2022 moest worden besteed. Gezien het korte tijdspad tussen beschikken en besteden is er voor gekozen om binnen de in 2022 al gesubsidieerde culturele trajecten te kijken naar producten die onverkort passen binnen de kaders van de SPUK 2022. Deze producten verantwoordden we voor de SPUK 2022. Vervolgens is in Q3 een corresponderend bedrag gealloceerd naar 2023. Dit budget wordt nu aan de hand van de aanvragen besteed.

In de brief van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werd aangegeven dat de uitkering inclusief btw wordt verstrekt. Dit betekent dat het ministerie geen btw gaat afstorten in het BTW-compensatiefonds. Het betreffend WBS-element wordt dus voor de btw gelabeld als kostprijsverhogend, dit houdt in dat € 256.198,- het totaal beschikbaar budget is en niet de volledige € 310.000,-.

Het totaal door de partijen aangevraagde bedrag is € 281.011,-, dit houdt dus in dat de regeling overschreven is. Gekozen is om tot 90% honorering van iedere aanvraag over te gaan. Hiermee komen we op een totaal aangevraagd bedrag van € 252.909,90 en blijven zo binnen de financiële kaders van de regeling. Het restbedrag (€ 3.288,10) voegen we toe aan de tranche van 2023.

### **Openbaarmaking en communicatie**

Na positief besluit worden de aanvragers geïnformeerd.

### **Aanpak en uitvoering**

Na positief besluit worden de gelden verdeeld onder de aanvragende partijen door middel van subsidiebeschikkingen. Omdat het bedrag iets overschreven wordt, wordt er maximaal 90% alle aanvragen gehonoreerd.

Aanvragende partijen zijn:

- een samenwerkingsverband van Theaterschip met dEVENTer met **Poolshoogte extra**. Het Theaterschip zelfstandig met het **Huiskamertraject** en met **Resistance**, een project waarbij het lokale voortraject gaan samenwerken met Eddy Hillesum Centrum. Zes jonge makers gaan aan de slag met zes jongeren uit de derde generatie van de Molukse gemeenschap in Deventer.
  
- Burgerweeshuis met **New Deventer Collective (NDC)**, een platform voor jong en opkomend talent uit de omgeving van Deventer. Met **Gratis clubavond**, een vrije ruimte om jongerenprogramma te blijven maken. Spontane vragen of aanvragen komen binnen bij BWH maar kunnen niet opgepakt, omdat er geen budget voor is. Tevens vraagt BWH voor **5 mei BevrijdingsfestivalTalent** op het podium.
  
- Kunstcircuit/ bibliotheek vragen aan voor het VO en het MBO  
Voor het VO vragen ze aan voor: een **Jongerenfestival VO Cultuureducatie**.  
In het kader van het Hanze jaar slaan Raster, Kunstcircuit Deventer en het Burgerweeshuis de handen ineen om in juli 2023 een meerdaags, Eddy Hillesum College breed, kunst- en cultuurfestival te organiseren, waarbij de leerlingen tal van workshops volgen, voorstellingen bekijken en zelf onderdelen van het festival bedenken en maken. Op de laatste dag wordt afgesloten met een groots muziekfestival voor alle leerlingen, met aantrekkelijke acts en activiteiten.  
**Een Onderzoek jongerencultuur en community building** met jongeren c.q. studenten  
De Bibliotheek Deventer wil er van, voor en door Deventenaren zijn. Met name de centrumvestiging wordt veel gebruikt door Deventer jongeren (en studenten Saxion van buiten Deventer). Net als met andere bezoekers en gebruikers van de bibliotheek willen wij ook met hen onderzoeken in hoeverre zij nog relevanter voor de jongeren kunnen worden. Om hier uiting aan te geven, willen ze het komende jaar 2 a 3 experimenteren uitvoeren.  
Voor **Mindset** op scholen en vindplekken – Raster, Bibliotheek en diverse andere partners.  
Mindset is hét platform in Deventer waarbinnen psychische uitdagingen onder jongeren onder de aandacht worden gebracht, door de inzet van rolmodellen. Op een laagdrempelige, preventieve wijze gaat Mindset met leerlingen in gesprek over uiteenlopende thema's. Dit doen ze op scholen en op andere vindplaatsen van jongeren.  
Voor het MBO vragen ze aan voor: **Kunst en cultuur in het Mbo - i.s.m. Cultureel verschil**  
Op dit moment is CJP hard bezig om de Mbo CJP cultuurkaart te introduceren en te integreren binnen het mbo-onderwijs. In de praktijk blijkt het best lastig om cultuureducatie onderdeel te laten worden van de curricula van de verschillende, zeer uiteenlopende opleidingen, doordat het nog niet duidelijk is binnen welke vakken dit ondergebracht kan worden in het onderwijs. Cultureel verschil wil graag onderzoek doen naar de juiste weg en vorm om (lokaal) kunst- en cultuuraanbod onder de aandacht te brengen het de verschillende Deventer mbo-scholen. Om dit onderzoek kracht bij te zetten en in de praktijk te brengen werken zij daarbij naar een pilot met 1 a 2 opleidingen toe. Deze aanvraag is voor planvorming, onderzoek en een pilotproject.
  
- **Kunstenlab: Jongerenprogramma enCounter**, de groep jongeren tussen de 16 en 21 is lastig te bereiken, terwijl de wijze waarop KL projecten organiseert rondom maatschappelijke vraagstukken aansluit bij de onderwerpen waar deze groep jongeren mee bezig is. Samen met Deventer partners wordt sturend op outcome een programma uitgezet.
  
- Deventer Schouwburg met: **Show yourself! The world is a stage and it is yours....**  
Theatrale workshop op het podium in het theater. Met een bijdrage uit de SPUK-impuls Jongerencultuur regeling worden deze theatrale workshops goedkoper aangeboden aan bovenbouw VO, MBO en hbo-scholen en nog meer toegespitst op de doelgroep. Vooral mbo- en hbo-leerlingen hebben hier veel aan. Zij hebben vaak geen cultuuronderwijs meer en juist zij zijn in de leeftijd dat ze zoekende zijn naar hun plek in deze wereld.  
Tevens wordt samen met Raster aan jongeren die niet meer op een onderwijsinstelling zitten dezelfde workshop aangeboden.
  
- Mimik met **Poëziefestival** en **Vers en Vuig** De programmering van het Poëziefestival wordt gedaan in samenwerking met Mensen Zeggen Dingen, Teddy Tops, Wintertuin en BRUT. Deze partners hebben allemaal groot bereik bij jongeren. Een deel van de presentatievormen zijn ook gericht op deze doelgroep zoals spoken word.  
Met de hippe, stoere uitstraling van een (buiten)festival wordt deze primaire doelgroep aangesproken.

Ook wordt begin 2023 een nieuwe naam en vormgeving van het poëziefestival gepresenteerd om onze doelgroep beter te bereiken.

**Vers en Vuig** is een taalfestival i.s.m. Brut, Het programma is speciaal gericht op een jong publiek.

# **Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024**

Vastgesteld in de gemeenteraad d.d. 18 november 2020, inclusief amendementen

## **Inhoudsopgave**

<b>Voorwoord</b>	<b>2</b>
<b>Inleiding</b>	<b>3</b>
<b>1. Cultureel perspectief 2020-2030</b>	<b>5</b>
1.1 Ambitie Deventer 2030	5
1.2 Waarde van cultuur	6
1.3 Benchmark gemeenten	7
1.4 Vraag naar en behoefte aan cultuur	8
1.5 Trends en ontwikkelingen	9
<b>2. Publieksbereik</b>	<b>12</b>
2.1 Publieksonderzoek	12
2.2 Publieksparticipatie	12
2.3 Jongeren	13
<b>3. Nieuwe subsidiesystematiek</b>	<b>15</b>
3.1 Continuïteit: meerjarige subsidieafspraken	15
3.2 Flexibiliteit: nieuwe subsidieregeling	15
<b>4. Cultureel vastgoed</b>	<b>17</b>
4.1 Investeren	17
4.2 Samenwerken	17
4.3 Huurbeleid	18
<b>5. Partnerschap overheid en cultuur</b>	<b>19</b>
5.1 Route Oost	19
5.2 Samenwerking overheden en fondsen	20
5.3 Samenwerking gemeentelijke programma's	21
5.4 Governance, monitoring en verantwoording	21
<b>6. Financiën en prestaties</b>	<b>23</b>
6.1 Financieel kader	23
6.2 Indexering	23
6.3 Weerstandsvermogen	24
<b>Bijlagen</b>	
1 Benchmark Cultuur	25
2 Samenwerkingsafspraken per programmaliijn	28
3 Aangenomen moties en amendementen met betrekking tot de Cultuurvisie en het Uitvoeringsprogramma 2021-2024	

## Voorwoord

Een jaar geleden stelde de gemeenteraad de Cultuurvisie Boeien en Bloeien vast en gaf daarmee richting aan het culturele leven in Deventer. Niemand kon bevroeden dat kort daarna een virus zou uitbreken dat zulke grote gevolgen zou hebben. Het drukke culturele leven in Deventer kwam dit voorjaar even tot stilstand. Met grote inzet en creativiteit werd al snel gezocht naar wat wèl mogelijk is. Ik ben trots op de makers en op de medewerkers van organisaties en van de gemeente, op iedereen die zich ten volle heeft ingezet en ik ben trots op de mooie initiatieven die daarvan het resultaat zijn.

In maart zag ik bijvoorbeeld de minivoorstelling The Tube van TAMTAM Objectentheater en was ontroerd door dit kleine, frêle voorstellinkje van deze Deventer theatermakers. De nieuwe website Deventercultuurlink.nl bundelt allerlei culturele activiteiten overzichtelijk bij elkaar. En in het weekend waarin eigenlijk de Boekenmarkt had moeten plaatsvinden, schreven kunstenaars in schelpenzand de namen van alle standhouders op de Brink en het Grote Kerkhof, en openden alle boekwinkels en antiquariaten in de binnenstad hun deuren. Theater MIMIK opent de deuren en ik mag bij de eerste voorstelling zijn van cabaretier Tim Fransen. Deventer heeft een prachtig nieuw (film)theater aan de IJssel. Deze voorbeelden laten zien dat de veerkracht van de sector op de proef wordt gesteld maar dat de cultuur stand houdt.

We moeten voorbij de situatie van vandaag kijken en flexibel blijven. De Cultuurvisie gaf antwoord op de vragen: Hoe behouden en versterken we het gevarieerde kunst- en cultuurlandschap? Hoe wegen we ambities en knelpunten op argumenten, en hoe past dat binnen de bestaande Cultuurbegroting? Hoe kunnen we ruimte blijven bieden aan vernieuwing?

Dit Uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de Cultuurvisie voor de komende vier jaar. Ook schetst het Uitvoeringsprogramma het perspectief tot 2030. Het laat zien hoe het culturele leven een sleutel is voor het succes van onze stad. Het sterkt mij in het besef dat we als gemeentebestuur ons niet moeten blindstaren op de knelpunten van vandaag, maar de keuzes moeten maken die nodig zijn voor een bloeiend cultureel leven in de toekomst. Ik ben trots op dit Uitvoeringsprogramma en de stap die we hiermee zetten.

Carlo Verhaar  
Wethouder Cultuur

## Inleiding

De gemeente Deventer heeft in samenwerking met culturele instellingen, makers en organisatoren de Cultuurvisie 2021-2024 'Boeien en Bloeien' opgesteld. Medio 2019 heeft de gemeenteraad de visie vastgesteld, met een aantal opdrachten aan het college van B&W voor het vervolg.<sup>1</sup> Dit was het startpunt voor het op te stellen Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024. In de Cultuurvisie zijn uitgangspunten geformuleerd, programmalijnen beschreven en ambities in beeld gebracht. In dit Uitvoeringsprogramma leggen we als gemeentebestuur vast, hoe we de komende vier jaar samen met de sector concreet uitvoering geven aan deze visie.

Allereerst gaan wij in op het Cultureel perspectief 2020-2030 voor Deventer, conform de motie van de gemeenteraad (hoofdstuk 1). In het kader van dit toekomstperspectief plaatsen wij de uitvoering van de Cultuurvisie 2021-2024. Het Uitvoeringsprogramma omvat de volgende onderwerpen, in lijn met de Cultuurvisie en de aangenomen moties en amendementen:

- Publieksbereik (hoofdstuk 2)
- Nieuwe subsidiesystematiek (hoofdstuk 3)
- Cultureel vastgoed (hoofdstuk 4)
- Samenwerking overheden en Governance (hoofdstuk 5)
- Financiën (hoofdstuk 6)

De samenwerkingsafspraken per programmalijn, op inhoud en bedrijfsvoering, zijn in de bijlagen opgenomen.

### **Van Cultuurvisie naar Uitvoeringsprogramma**

Vanaf najaar 2019 is een serie gesprekken gevoerd tussen de gemeente en de culturele sector, en tussen instellingen onderling, om de uitgangspunten van de Cultuurvisie uit te werken in concrete plannen voor de periode 2021-2024. Als startpunt voor het maken van de meerjarenplannen is de Leidraad Meerjarenaanvragen opgesteld.<sup>2</sup> De onderwerpen van de moties die zijn aangenomen tijdens de behandeling van de Cultuurvisie zijn hierin meegenomen. Vervolgens is vanuit de gemeente zowel ambtelijk als bestuurlijk overleg geweest met de instellingen over de concept-meerjarenplannen. In juni 2020 hebben de instellingen hun definitieve meerjarenplannen ingediend.

Tijdens de bespreking van de Cultuurvisie heeft de raad aangegeven ambities te willen formuleren die op lange termijn een perspectief bieden op het gewenst cultureel profiel voor de gemeente. In dit kader is onder meer onderzoek gedaan naar de cultuurparticipatie in Deventer en naar een gemeentelijke benchmark op het gebied van cultuur, als basis voor het Cultureel perspectief 2020-2030. De uitkomsten treft u in dit Uitvoeringsprogramma aan.

---

<sup>1</sup> Besluitvorming Cultuurvisie 2019-2024, Raadsvergadering 19 juni 2019:

- Motie Cultureel perspectief 2020-2030
- Motie Samenwerking culturele instellingen
- Motie Vitale cultuursector
- Motie Professionele makers
- Motie Benutting cultureel vastgoed
- Amendement Behoud speelgoedcollectie voor Deventer
- Amendement Burgerweeshuis

Besluitvorming Voorjaarsnota 2019, Raadsvergadering 3 juli 2019:

- Motie Deventer aantrekkelijk voor jongeren

De complete tekst van de moties en amendementen is opgenomen in bijlage 3.

<sup>2</sup> Raadsmededeling Leidraad Meerjaren Aanvragen Cultuur 26 november 2019, nr. 2019-002153.



In diverse Raadsmededelingen is gerapporteerd over de aanpak en voortgang van het traject richting Uitvoeringsprogramma en de uitvoering van de aangenomen moties en amendementen.<sup>3</sup>

In het eerste kwartaal van 2020 is de nieuwe regeling Programmasubsidie Cultuur vastgesteld: in deze regeling zijn de moties Vitale cultuursector en Professionele makers verwerkt. Eind tweede kwartaal is de aanpak van de motie Benutting cultureel vastgoed aan de raad aangeboden. Voor de uitvoering van het amendement Burgerweeshuis en de verkenning van de toekomst voor de Deventer Schouwburg lopen separate trajecten met de raad.

Zoals gesteld in onze jaarrekening 2019: de Cultuurvisie heeft de financiële uitdagingen in de cultuursector niet allemaal opgelost. In dit Uitvoeringsprogramma geven we aan hoe de visie concreet vorm krijgt: dat neemt niet weg dat de financiële druk op het programma onverminderd groot blijft.

### **Impact corona**

De coronacrisis heeft ons vanaf medio maart voor compleet nieuwe uitdagingen gesteld. Van intelligente lockdown naar een tijdelijke 1,5 meter samenleving: de impact van de maatregelen zal de komende periode doorwerken. Samen met provincie Overijssel en het Rijk zetten wij ons in voor passende steunmaatregelen aan de sector. Hierover vindt, waar dit aan de orde is, separate en integrale besluitvorming plaats.

De beperkingen rondom corona hebben ook impact gehad op het proces van Cultuurvisie naar Uitvoeringsprogramma. Graag waren we dit voorjaar met de sector en de raad om tafel gegaan om samen vooruit te blikken naar 2030. Deze sessies zijn niet doorgegaan. Het vooruitkijken naar de komende vier jaar – de opgave van dit Uitvoeringsprogramma – was voldoende uitdagend, zowel voor de gemeente als voor de instellingen. De acute uitdagingen van de coronacrisis vragen om focus op het hier en nu en brengen hier en daar onzekerheid met zich mee over de nabije toekomst. Desondanks zijn de instellingen erin geslaagd hun meerjarenbeleidsplannen 2021-2024 op te stellen. Hier is een groot compliment aan de instellingen op zijn plaats.

Op basis van deze meerjarenplannen maken we nu afspraken met de instellingen, maar we weten nog niet hoe lang de effecten van corona door zullen werken. Dus zijn we realistisch: in de jaarlijkse subsidieafspraken stellen we waar nodig tussendoelen en passen het tempo van de uitvoering aan. De uitgangspunten van de Cultuurvisie 2021-2024 zijn en blijven leidend, ook in de aanpak van deze crisis: we richten ons op samenwerking, flexibiliteit en continuïteit.

Wanneer de horizon van de coronacrisis in zicht komt, plannen we als gemeentebestuur in afstemming met de sector een herijkingsmoment van het Uitvoeringsprogramma 2021-2024: waar staan we en waar gaan we de resterende planperiode op inzetten. We vertrouwen erop dat deze *midterm-review* in 2022 kan plaatsvinden.

---

<sup>3</sup> Raadsmededelingen: Proces en planning Cultuurvisie 1 oktober 2019, nr. 2019-001556; Leidraad Meerjaren Aanvragen Cultuur 26 november 2019, nr. 2019-002153; Proces Cultuurvisie 28 januari 2020, nr. 2020-000029.

## Hoofdstuk 1. Cultureel perspectief 2020-2030

Onze ambitie is om in 2030 de meest aantrekkelijke woonstad te zijn voor de creatieve stedeling. En dat betekent meer dan alleen geschikte woningen bouwen voor *young professionals*. Wij maken onze eigenzinnige stad pasklaar voor een nieuw type Nederlander. Iemand die de rust en veiligheid van de kleine stad wil combineren met bereikbaarheid. Die wil wonen op een prettige, stedelijke locatie op korte afstand van het stadscentrum, met veel culturele voorzieningen en een netwerk van werkgelegenheid. Alleen de creatieve stedeling? Nee natuurlijk niet. Deventer biedt ruimte voor een brede doelgroep. We bieden rustige woonwijken voor gezinnen en bereikbare hoogbouw voor senioren. Door een focus te hebben voor de creatieve stedeling zetten we in de schijnwerpers waar we ons het meest mee kunnen onderscheiden.

*Bidbook Deventer, juni 2020*

### 1.1 Ambitie Deventer 2030

Het cultureel perspectief voor de toekomst is onlosmakelijk verbonden met de vraag: wat voor stad willen we zijn? De unieke aantrekkingskracht van Deventer is de verbinding tussen historie en vernieuwing, tussen eigenwijze stedelijkheid en authentiek erfgoed, tussen 'de grote stad in het klein' en de weidse ommelanden. Vanuit onze nieuwe Omgevingsvisie zetten we in op het versterken van deze kwaliteiten voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Zoals verwoord in het *Bidbook* voor Deventer is het onze ambitie om als de authentieke, eigenwijze en altijd vernieuwende Hanzestad die we zijn, in 2030 de meest aantrekkelijke woonstad van Nederland voor creatieve stedelingen te worden.<sup>4</sup> Een stad die kansen biedt aan ondernemende en vernieuwende bedrijven, ingenieurs, informatiespecialisten, studenten en andere jonge talenten, bedenkers en makers. Aan mensen die zich bezighouden met ambacht, architectuur, design, media, kunst en cultuur, duurzaamheid, technologische ontwikkelingen en kennis, vanuit werk dan wel in de vrije tijd. De creatieve stedeling is de doelgroep die we hard nodig hebben voor onze duurzame maak- en open informatiestad.<sup>5</sup>

Echter, uit de trendprognose voor de Deventer bevolking blijkt dat uitsluitend voor de doelgroep ouderen in de stad een groei wordt verwacht. Het aantal jongeren en de potentiële beroepsbevolking zullen - bij ongewijzigd beleid - de komende jaren afnemen.<sup>6</sup> Dit betekent dat de ontgroening en vergrijzing zullen doorzetten. Om onze stedelijke ambitie te realiseren is cultuur onmisbaar. Een levendig cultureel klimaat draagt bij aan de aantrekkingskracht van een stad als woon- en werkomgeving. Steden met een groot cultureel aanbod weten een groot aantal creatieve stedelingen aan te trekken.<sup>7</sup> Culturele voorzieningen zijn hiermee indirect van belang voor het vestigingsklimaat voor bedrijven, voor de lokale economie en de economische vitaliteit van een stad. In deze steden zijn over het algemeen ook meer banen voor (jonge) lager opgeleiden.

De overkoepelende ambitie is in 2030 de meest aantrekkelijke woonstad voor de creatieve mens te zijn: investeren in het niveau van de culturele voorzieningen is een van de pijlers in het realiseren van deze ambitie.<sup>8</sup> Onze focus op de creatieve stedeling betekent niet dat de andere doelgroepen van

<sup>4</sup> Omgevingsvisie Deventer, december 2019; *Bidbook* Deventer, juni 2020 en Gebiedsprogramma Centrumschil 'De creatieve stedeling centraal', juni 2020.

<sup>5</sup> De creatieve klasse bestaat volgens de definitie van de Atlas voor Gemeenten uit o.a. ingenieurs, architecten, innovatieve ICT'ers, wetenschappers en onderzoekers, media-makers, journalisten, musici, vormgevers, schrijvers en kunstenaars, managers, specialisten in de geneeskunde, de high-tech en ICT, de financiële, organisatorische, bedrijfskundige en juridische dienstverlening en creatieve sectoren zoals design.

<sup>6</sup> Trendprognose bevolking Deventer, mei 2020.

<sup>7</sup> Gerard Marlet e.a., De waarde van cultuur. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse van de cultuuruitgaven voor de stad Utrecht (Atlas voor Gemeenten, 2018) pag. 14-15.

<sup>8</sup> Raadsvergadering 18 november 2020: Amendement Creatieve stedeling.

inwoners en bezoekers buiten beeld raken. In Deventer werken we vanuit het principe van de ongedeelde samenleving, zoals gesteld in onze Omgevingsvisie. Een levendige, aantrekkelijke stad ontstaat als het voor iedereen goed wonen, werken en vertoeven is. Een gemengde bevolkingssamenstelling vraagt om een passend, gevarieerd en betaalbaar aanbod in wonen en voorzieningen. Dit betekent niet dat in elke buurt ook elk segment van de bevolking gelijk vertegenwoordigd moet zijn. Het betekent evenmin dat elke culturele voorziening op zich elk segment van de bevolking dient te bereiken. De culturele sector heeft als geheel de opgave innovatief en inclusief te zijn. We vragen aan de partners in de programmalijnen om gezamenlijk invulling te geven aan een breed palet van kunst, cultuur en erfgoed in Deventer.

## 1.2 De waarde van cultuur

Mensen kiezen een woonstad die ze aantrekkelijk vinden. Dat is meestal een veilige stad, met veel historie en stedelijke voorzieningen, zoals culturele voorzieningen. Cultuur speelt zo een prominente rol in de concurrentiepositie van steden. Steden met een groot en gevarieerd aanbod aan cultuur zijn over het algemeen ook de populaire woonsteden. Deze steden hebben de grootste aantrekkingskracht op hoger opgeleiden en mensen uit de hogere inkomensgroepen.

*Atlas voor gemeenten, De waarde van cultuur*

Bij de bespreking van de Cultuurvisie in de gemeenteraad is gevraagd om een analyse van de waarde van cultuur voor Deventer. Uit onderzoek van de Atlas voor Gemeenten is gebleken dat de waarde van cultuur voor een stad beduidend groter kan zijn dan de gemeentelijke cultuurlasten. Zo renderen de cultuursubsidies in Utrecht met 20% in jaarlijkse welvaartswinst voor de stad, gemeten naar de bovenstaande vijf waarden van cultuur (2018). Een vergelijkbaar statistisch onderzoek voor de gemeente Deventer zou een complexe, gedetailleerde en kostbare analyse vragen en valt voor nu buiten het kader van dit Uitvoeringsprogramma. Wel kunnen we aan de hand van de maatschappelijke waarden van cultuur, die de Atlas voor Gemeente hanteert, een aantal uitspraken doen over de waarde van cultuur voor Deventer.

De onderzoeksmethode van de Atlas voor Gemeenten onderscheidt vijf waarden van cultuur: gebruikswaarde, bestaanswaarde, economische waarde, sociale waarde en de optiewaarde.<sup>9</sup> Allereerst is er de gebruikswaarde van cultuur voor de inwoners van Deventer. Mensen zijn bereid te betalen voor culturele activiteiten en besteden vaak extra, bijvoorbeeld aan vervoer en horeca. Dan volgt de bestaanswaarde van cultuur. Deze waarde ontstaat door de aanwezigheid van bijvoorbeeld een landelijk befaamd evenement, een aansprekend podium of een bijzondere erfgoedcollectie: dit draagt bij aan de lokale identiteit en het gevoel van trots op een stad, los van het daadwerkelijke gebruik van deze voorzieningen. Wanneer we in den lande vragen waar men aan denkt bij Deventer wordt steevast genoemd: Hanzestad, historische binnenstad met karakteristieke straatjes, toonaangevende boekenstad. Ook onze grote culturele evenementen zoals het Dickens Festijn, de Boekenmarkt en Deventer op Stelten staan frequent in dit rijtje.<sup>10</sup> Cultuur in Deventer is hiermee beeldbepalend in Nederland.

<sup>9</sup> Gerard Marlet e.a., De waarde van cultuur (Atlas voor Gemeenten, 2018).

<sup>10</sup> Deze associaties zijn opgehaald uit onderzoek van LAGroup (Toeristisch imago onderzoek, 2018) en uit interviews t.b.v. de ontwikkeling van het 'Merk Deventer', in 2018 ontwikkeld door VVV Deventer samen met partners vanuit het bedrijfsleven, binnenstadondernemers, culturele organisaties, kennisinstellingen, woningcorporaties, Deventer Ziekenhuis en de gemeente Deventer. Voor meer informatie over het merk Deventer zie: <https://deventermarketing.nl/merk-deventer>.

De economische waarde betreft de werkgelegenheidseffecten van cultuur en de bestedingen van toeristen en andere cultuurbezoekers van buiten Deventer. Een bezoek aan een evenement, theatervoorstelling of museum gaat vaak gepaard met een dagje winkelen, gebruik van horeca en parkeren. De werkgelegenheidseffecten zijn zowel direct, binnen de culturele sector, als indirect, binnen de lokale economie. In steden met veel cultuur en hoger opgeleiden zijn over het algemeen meer banen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, waardoor ook mensen met een lagere opleiding profiteren van het culturele aanbod in het centrum van de stad. Creatieve broedplaatsen, zoals de Gasfabriek en het Havenkwartier hebben op eenzelfde wijze een aanzuigende werking voor het bedrijfsleven.

De sociale waarde betreft de effecten van cultuur op terreinen als onderwijs, leefbaarheid en gezondheid. Zo dragen de culturele instellingen bij aan de cultuureducatie en -participatie in de stad en kent Deventer een levendig amateurkunstveld, waar mensen elkaar ontmoeten en zich ontspannen.

Tot slot is er de optiewaarde van cultuur. Particulieren en bedrijven blijken bereid te zijn een hogere prijs te betalen voor een locatie met veel cultureel aanbod.<sup>11</sup> In het Merkboek Deventer (Deventer Marketing) worden de kwaliteiten van het woonklimaat in Deventer omschreven als: *historische binnenstad met onderscheidend aanbod van winkels en horeca, cultuur: evenementen, Schouwburg, Burgerweeshuis, Havenkwartier en rafelrandje: ruimte voor experiment, kleinschalige initiatieven, broedplaats*. Kunst en cultuur, creativiteit en erfgoed zorgen voor kwaliteit en leefbaarheid in een gebied: deze optiewaarde verhoogt de waarde van grond en vastgoed in steden als Deventer.

### **1.3 Benchmark gemeenten**

Om het cultureel aanbod richting 2030 te versterken als katalysator in onze stedelijke ontwikkeling, willen we weten waar Deventer nu staat. In de motie Cultureel perspectief 2020-2030 is gevraagd om een benchmark met vergelijkbare steden tussen de 80.000 en 120.000 inwoners. Voor deze benchmark hebben we ons gebaseerd op beschikbare landelijke onderzoeken: de Cultuurindex van de Atlas voor Gemeenten en het CBS-onderzoek Cultuurlasten gemeenten en provincies, beide uit 2018. De Cultuurindex biedt een ranglijst van de vijftig grootste gemeenten naar de omvang van het cultureel aanbod. Het CBS-onderzoek biedt inzicht in de gemeentelijke lasten op het gebied van cultuur. Onderstaande benchmark richt zich op gemeenten met een omvang van 80.000 tot 120.000 inwoners in de top-30 van de Cultuurindex. Naast Deventer zijn dat Alkmaar, Amstelveen, Delft, Dordrecht, Heerlen, Hilversum, Oss en Venlo.

Deventer staat in de landelijke Cultuurindex op plaats 14, gevolgd door de gemeenten Heerlen (16) en Oss (20). Vanaf plaats 23 van de top-30 vinden we Alkmaar, Hilversum, Venlo en Amstelveen. Boven Deventer op de Cultuurindex staan Dordrecht (10) en Delft (5). Wat betreft omvang in aantal inwoners liggen deze drie gemeenten redelijk bij elkaar in de buurt: Deventer staat met ruim 100.000 inwoners op plaats 32, na Dordrecht (24) en Delft (30). Voor alle drie de steden geldt dat zij duidelijk hoger scoren op de omvang van het cultureel aanbod dan op omvang naar inwoneraantal.

Het cultureel aanbod in de Cultuurindex bestaat uit een gewogen combinatie van indicatoren, onderverdeeld naar discipline: letteren, podiumkunsten, film, beeldende kunst en erfgoed. De relatief hoge positie in de Cultuurindex heeft onze gemeente met name te danken aan de letteren: hier staat Deventer Boekenstad landelijk op plaats 1. Op het gebied van erfgoed incl. musea heeft Deventer plaats 12 op de ranglijst. Op andere onderdelen scoort Deventer juist (relatief) lager dan de vergelijkbare steden, zoals het aanbod podiumkunsten. Een overzicht vindt u in bijlage 1.

---

<sup>11</sup> Gerard Marlet e.a., De waarde van cultuur (Atlas voor Gemeenten, 2018), pag. 56 e.v.

Het CBS-onderzoek onderscheidt gemeenten in vijf klassen naar cultuurlasten per inwoner: minder dan 30 euro, 30 tot 40 euro, 40 tot 50 euro, 50 tot 100 euro en meer dan 100 euro. De gemeenten tussen de 80.000 en 120.000 inwoners in de top-30 van de Cultuurindex vallen alle in de hoogste klasse: de cultuurlasten bedragen meer dan 100 euro per inwoner. Uitzonderingen zijn Oss en Amstelveen met gemiddeld 50 tot 100 euro per inwoner. In de negen grootste steden van Nederland is de gemiddelde cultuurlast ca. €164 per inwoner (peil 2017). In dat bedrag zijn (evenals in de cultuurlasten van de gemeente Deventer conform de Cultuurvisie) ook de uitgaven aan bibliotheken, archieven, cultuureducatie en lokale media opgenomen.<sup>12</sup> In de Cultuurvisie 2021-2024 hanteren we als totale cultuurlasten €13.061 (x1.000, peil 2020): op 100.762 inwoners (per 1 januari 2020) is dat ca. €129 per inwoner.

Het CBS heeft onderzocht hoe gemeenten de cultuurlasten per discipline verdelen. Hierin onderscheidt men klassen van gemeenten naar inwoneraantal. Voor onze benchmark zijn relevant de klassen 100.000 tot 150.000 inwoners en 50.000 tot 100.000 inwoners. Hierin valt op dat het aandeel podiumkunsten inclusief evenementen binnen de totale cultuurlasten van de gemeente Deventer lager ligt dan gemiddeld. Het aandeel bibliotheek ligt juist hoger; dit geldt ook voor erfgoed (incl. Athenaeumbibliotheek). Het aandeel beeldende kunst ligt in Deventer rond het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten. Kunst- en cultuureducatie ligt rond het landelijk gemiddelde, maar lager dan in vergelijkbare gemeenten. Het aandeel lokale media ligt in Deventer fors lager dan gemiddeld. Het Commissariaat voor de Media heeft in recent onderzoek geconstateerd dat de gemeentelijke bijdragen per huishouden, gekoppeld aan een zendmachtiging, vaak onvoldoende zijn voor een financieel gezonde lokale omroep. Het aandeel lokale media binnen de totale cultuurlasten ligt in gemeenten tussen 100.000 en 150.000 inwoners gemiddeld op 1%; in Deventer is dit 0,4%.<sup>13</sup> Voor een totaaloverzicht, zie bijlage 1.

We concluderen dat Deventer als cultuurstad landelijk een stevige positie inneemt: als 32<sup>e</sup> stad van Nederland naar inwoneraantal, staan we op de 14<sup>e</sup> plaats in de Cultuurindex. We besteden relatief meer dan andere gemeenten aan bibliotheek en erfgoed: dat vertaalt zich meetbaar in de ranglijst. Eenzelfde verband is te zien voor de podiumkunsten, omgekeerd: we besteden relatief minder dan andere gemeenten en ook dat zien we in de ranglijst terug. De besteding aan lokale media springt er voor Deventer in duidelijk negatieve zin uit.

#### **1.4 Vraag en behoefte naar cultuur**

Naast deze benchmark is van belang te weten hoe inwoners en bezoekers het cultureel aanbod waarderen. Om zicht te krijgen op de vraag naar en behoefte aan cultuur onder de inwoners en bezoekers van Deventer is in maart 2020 publieksonderzoek gedaan. Een vragenlijst is verstuurd aan de leden van het Deventer Digipanel en met een open link op internet geplaatst. De mogelijkheid om online deel te nemen aan het onderzoek is via diverse netwerken gecommuniceerd, zoals DEV&TER - Jong voor de toekomst en *social media*.

In het onderzoek is onder andere gevraagd naar de interesse op cultureel gebied, hoe men het culturele aanbod waardeert en wat men mist in het aanbod in Deventer. De resultaten van het Digipanel geven een representatief beeld van de inwoners van Deventer. We zien dat de respondenten van de openbare link jonger, hoger opgeleid en meer geïnteresseerd in kunst en cultuur

---

<sup>12</sup> Ministerie van OCW, Cultuur in beeld, 2017, pag. 36.

<sup>13</sup> Het aandeel van 0,4% is door CBS berekend op basis van de totale subsidie aan Drtv in 2017 (structureel + incidenteel: €104.000). Voor het onderzoek van het Commissariaat, zie [www.cvdm.nl/actueel](http://www.cvdm.nl/actueel) d.d. 4 februari 2020.

zijn. Het onderzoek geeft hiermee inzicht in zowel de Deventer bevolking in geheel als de doelgroep van jonge, creatieve stedelingen.

### **Interesse**

Op de vraag in hoeverre men geïnteresseerd is in kunst en cultuur geven de inwoners van Deventer gemiddeld een 7,3. De doelgroep van creatieve stedelingen beoordeelt de eigen interesse met een 8,4. Uit het onderzoek blijkt geen specifieke verband tussen interesse in kunst en cultuur en leeftijd. Wel zien we een verband tussen opleiding en interesse: hoger opgeleiden geven een hoger rapportcijfer dan lager opgeleiden.

### **Activiteit**

Meer dan 80% van de Deventer bevolking heeft het afgelopen jaar een culturele instelling, museum of film bezocht (respondenten van de openbare link zelfs meer dan 90%). Naast de bestaande instellingen is ook een bezoek aan evenementen in trek. Inwoners van Deventer leggen gemiddeld enkele keren per jaar een bezoek af, jonge creatieve stedelingen en hoger opgeleiden in het algemeen gaan frequenter. Van de Deventenaren die het afgelopen jaar aan cultuur hebben deelgenomen, heeft bijna iedereen de Deventer Schouwburg bezocht (99%), gevolgd door de bibliotheek (98%) en Theater Bouwkunde (94%). Deze percentages zijn voor alle respondenten vergelijkbaar: zo heeft 75% van de cultuurbezoekers in het Digipanel een bezoek gebracht aan Burgerweeshuis en 77% van de respondenten van de open link. Er zijn ook verschillen: jongere, hoger opgeleiden bezoeken vaker dan gemiddeld De Hip, Filmhuis de Keizer en De Perifeer. Op de open vraag welke andere voorstellingen en instellingen het afgelopen jaar bezocht zijn, worden veel diverse antwoorden gegeven. Deventer op Stelten springt er uit. Meer dan 60% van alle respondenten doet aan een of meer vormen van amateurkunst. De meeste respondenten doen één vorm aan amateurkunst (iets meer dan 40%).

Meer dan 70% bezoekt ook buiten Deventer culturele instellingen, musea en films (respondenten van de openbare link bijna 90%). Daarbij gaat men voornamelijk naar het museum, muziek, theater en erfgoed. De meeste panelleden geven aan dat bepaald aanbod niet in Deventer beschikbaar is of dat ze voor de afwisseling buiten Deventer iets bezoeken. Op de vraag wat er dan gemist wordt, wordt vaak een museum genoemd.

### **Waardering**

Gemiddeld geven de respondenten het kunst en culturaanbod in Deventer een 7. Kunst en cultuur wordt door de brede bevolking als belangrijk voor zichzelf ervaren: 68% van de inwoners geeft dit aan (Digipanel Deventer). Opvallend is dat nog meer inwoners kunst en cultuur belangrijk vinden voor Deventer: 74%. Onder de jongere, hoger opgeleide populatie vindt 88% kunst en cultuur belangrijk voor zichzelf. Veel mensen zijn positief over Deventer als aantrekkelijke stad om hun vrije tijd door te brengen, 84% is het eens met deze stelling. Ook vindt men het aanbod betaalbaar, 69%. Aandachtspunten zijn: duidelijkheid over wat er op de culturele agenda staat, de variatie in het aanbod en de hoeveelheid in aanbod. Ongeveer 30% mist iets in het cultureel aanbod. Op de vraag wat er dan gemist wordt, wordt vaak een museum genoemd. Van de respondenten die jonger en hoger opgeleid zijn, mist 51% iets in het aanbod. Het is duidelijk dat onder deze doelgroep meer vraag en behoefte naar cultuur in Deventer is. Vervolgonderzoek is nodig, met name naar de doelgroep die geïnteresseerd is in kunst en cultuur én iets mist in het aanbod in Deventer. Wat zijn de kenmerken van deze doelgroep, wat missen ze precies en hoe kan het aanbod beter op deze potentiële klanten worden toegespitst? De culturele instellingen gaan met deze vraag aan de slag, om te beginnen in de programmalijs Podiumkunsten & Evenementen (zie ook paragraaf 2.1).

## 1.5 Trends en ontwikkelingen

Met koers op onze ambitie voor Deventer 2030, realiseren we ons: de toekomst is onvoorspelbaar. Dat is tijdens de coronacrisis eens te meer duidelijk geworden. Een aantal organisaties is heftig en acuut getroffen, voor andere zijn de problemen meer indirect en op langere termijn. Tijdens het opstellen van de nieuwe meerjarenplannen waren de (financiële) gevolgen onduidelijk. Tegelijk hebben de instellingen laten zien hoe ondernemend en creatief de cultuursector in Deventer is, ook in tijden van crisis. De sector realiseerde al gauw een gezamenlijke agenda, met alle online activiteiten. Instellingen pasten hun aanbod en werkwijze aan. Zo schakelde Theaterschip over naar online lessen. Kunstcircuit heeft het digitaal portaal voor het onderwijs, dat al in de planning zat, versneld ontwikkeld. De Bibliotheek heeft tijdens de *lockdown* de dienstverlening aangepast en meer e-books beschikbaar gesteld. De Nieuwe Oost organiseert online feedback cafés in samenwerking met Booster voor popprofessionals en andere artiesten in Oost-Nederland. Spraakmakende evenementen als Deventer op Stelten, de IJsselbiënnale en de Boekenmarkt moesten helaas worden afgelast. Men werkt ondertussen hard om van toekomstige edities een dubbel succes te maken. Deventer Verhaal lanceert dit jaar een digitale Open Monumentendag met wandelroute-app, in samenwerking met inDeventer. Het Burgerweeshuis organiseert tuinconcerten, de Deventer Schouwburg en MIMIK bekijken hoe zij gezamenlijk de beschikbare zalen in de stad zo optimaal mogelijk programmeren.

Dit zien wij als de belangrijke ontwikkeling voor de komende jaren: de veerkracht, ofwel de wendbaarheid en weerbaarheid om in te spelen op veranderingen en nieuwe uitdagingen. Kunst, cultuur en erfgoed kunnen de veerkracht van mensen en organisaties vergroten.<sup>14</sup> Uit onderzoek blijkt dat deelname aan culturele activiteiten bijdraagt aan het vermogen te ontdekken, creatief te denken, problemen op te lossen en samen te werken. Tegelijk kan cultuur het inclusief noaberschap in de Deventer binnenstad, wijken en dorpen bevorderen door verschillende mensen bij elkaar te brengen.<sup>15</sup> Het is deze ontwikkeling die we richting 2030 willen ondersteunen: iedereen telt mee, iedereen doet mee in een veerkrachtig cultureel Deventer.

Veerkracht ontstaat als mensen, organisaties en overheden elkaar weten te vinden. Ook dit hebben we in de coronacrisis ervaren. Samen met de provincie Overijssel, de steden in de regio en het Rijk, trekken we op om de huidige en toekomstige uitdagingen aan te gaan (zie ook paragraaf 5.1).

## Verkenning

De uitvoering van de Cultuurvisie, zoals verwoord in voorliggend programma, hebben we voorgelegd aan het landelijk kenniscentrum voor kunst, cultuur en beleid: de Boekmanstichting. Onze vraag: ligt Deventer met deze aanpak op koers in de realisatie van de stedelijke ambitie 2030? Met welke trends en ontwikkelingen dienen we rekening te houden? Het kenniscentrum heeft voor de gemeente en de culturele sector de volgende kernpunten meegegeven:

- Deventer is een complete stad met culturele kwaliteit. Bouw aan de groeiambitie 2030 vanuit deze bestaande kwaliteit.
- De coronacrisis zal naar verwachting meerdere jaren doorwerken: zorg voor het behoud van de bestaande culturele infrastructuur in Deventer, ook op de langere termijn.
- Het aantrekken van jonge, creatieve stedelingen past bij het eigenzinnige en authentieke karakter van Deventer, in combinatie met de maak- en creatieve industrie, de kennisbedrijven en de niche-ondernemingen in de stad. Deze opgave is urgent gezien de demografische trends en biedt kansen voor de economische ontwikkeling van de stad.

<sup>14</sup> 'Culturele initiatieven dragen bij aan sociale veerkracht' 2018-2019, [www.resilientrotterdam.nl](http://www.resilientrotterdam.nl).

<sup>15</sup> Kernopgaven Omgevingsvisie Deventer, o.a. "Het noaberschap de inclusiviteit meegeven die we willen: iedereen telt mee, iedereen doet mee", december 2019.

- Cultuureducatie is voor de ambitie 2030 van vitaal belang. Leg samen met het onderwijs de verbinding met kunst, cultuur, techniek en erfgoed voor alle jonge stedelingen.
- Het cultuurbeleid in Deventer sluit aan bij de landelijke trends: vernieuwing en verdieping van het culturele aanbod, breder en meer inclusief publieksbereik, Fair Practice & Pay. Deze ontwikkelingen vragen ten tijde van de coronacrisis extra aandacht van de overheid.
- Het netwerk van culturele voorzieningen over stads- en regiogrenzen heen, wordt de komende jaren steeds belangrijker. De samenwerking tussen Rijk, provincies en gemeenten biedt kansen voor Deventer in de ambitie 2030: focus op de partnerschappen in de stedelijke en provinciale cultuurregio.

De reflectie van het landelijk kenniscentrum, in combinatie met de eerder genoemde resultaten uit de benchmark en het cultuurparticipatie-onderzoek, geeft vertrouwen en richting voor de komende periode. Zoals gesteld in de Cultuurvisie: de kracht en aantrekkelijkheid van Deventer is het brede palet aan kunst, cultuur en erfgoed dat we te bieden hebben. Dat willen we koesteren en versterken. Cultuur is een katalysator in het realiseren van onze stedelijke ambitie voor Deventer 2030. Vanuit de Cultuurvisie werken aan we een stevig fundament voor de sector met meerjarige afspraken, we stimuleren nieuwe makers en flexibel cultureel aanbod met de Programmaregeling en sturen op samenwerking in programmalijnen, onder meer gericht op jongeren en creatieve stedelingen. We zetten ons in voor optimale benutting van het cultureel vastgoed en laten dit met de tijd en de behoefte meegroeien. Samenwerking is op al deze terreinen een noodzakelijke voorwaarde. Het denken en werken in programmalijnen in plaats van individuele instellingen, is met de Cultuurvisie in gang gezet. Hoe deze samenwerking in 2021-2024 vorm krijgt, met het perspectief op Deventer 2030, leest u in dit Uitvoeringsprogramma.



## Hoofdstuk 2. Publieksbereik

We willen dat alle inwoners kunnen meedoen en kunnen genieten van kunst en cultuur. Er is oog voor de diversiteit van onze inwoners maar er is ook nog winst te behalen in het betrekken van groepen die nu nog geen of weinig gebruik maken van culturele voorzieningen en programma's. Samen met het veld gaan we aan de slag om het bereik onder bewoners en bezoekers van Deventer te vergroten. Ook jongeren krijgen hierbij de aandacht.

Cultuurvisie 2021-2024, Naar het Uitvoeringsprogramma

### **Wat gaan we doen?**

- *De sector besteedt de komende jaren actief aandacht aan het, al dan niet in gezamenlijkheid, in kaart brengen van wie haar bezoekers zijn en welke culturele behoeften zij hebben, om hier vervolgens qua programmering en marketing op in te spelen.*
- *De sector betreft doelgroepen die onze culturele faciliteiten nog onvoldoende weten te vinden en laat hen activiteiten mede vormgeven. Zo zorgen we voor een divers en inclusief publiek.*
- *De sector trekt jongeren aan door jonge makers te programmeren, bestaande evenementen te vernieuwen en door deze doelgroep mee te laten denken over de culturele infrastructuur.*

### **2.1 Publieksonderzoek**

De culturele instellingen maken inzichtelijk wie hun bezoekers zijn, zoals gevraagd in de Cultuurvisie. Hoe kunnen vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd worden en hoe benader je minder goed bereikte doelgroepen? Met elkaar samenwerken, nieuw of ander programma aanbieden en de marketingstrategie aanpassen, zijn mogelijke oplossingen. Zo heeft de Bibliotheek met het landelijk netwerk een inwonersanalyse van Deventer laten maken naar zogenaamde klantsegmenten. Met deze onderzoeksmethode kunnen culturele instellingen (potentiële) doelgroepen binnen en buiten Deventer in kaart brengen. Klantsegmentatie laat zien wat voor cultuur mensen bezoeken en waarom. Het maakt inzichtelijk welke groepen interesse hebben in een specifiek cultuurproduct.

Deventer Schouwburg, MIMIK en Burgerweeshuis starten de komende planperiode met een gezamenlijk publieksonderzoek op basis van deze klantsegmentatiemethode. Het doel is te bepalen welke inzet de instellingen - zowel gezamenlijk als individueel - kunnen doen op programmering en marketing, om meer inwoners en bezoekers te bereiken. Met het klantsegmentatieonderzoek willen de podia antwoord vinden op de vragen: Wie is ons publiek (per instelling, per discipline en soort aanbod) en waar zit de overlap? Waar zitten hiaten in ons publiek (non-publiek)? Wat waardeert het publiek en wat niet? Het eerste onderzoek wordt een nulmeting op basis waarvan het effect van de programmerings- en marketingkeuzes van de podia in de toekomst gemeten kan worden. In 2021 gaan we vanuit de gemeente met de instellingen in gesprek hoe we dit onderzoek breder kunnen trekken naar de culturele sector als geheel, in samenwerking met Deventer Marketing.

### **2.2 Publieksparticipatie**

Zoals gesteld in de Cultuurvisie, vinden we het belangrijk dat het culturele aanbod in Deventer aansluit bij de wensen van de Deventer bevolking. Aan de instellingen is gevraagd in hun meerjarenplannen aan te geven op welke wijze men het publiek betreft bij het ontwikkelen van programma's, projecten en activiteiten. Een duidelijke trend is de beweging OF/BY/FOR ALL. Met deze methodiek lukt het culturele organisaties om publiek uit nieuwe doelgroepen te betrekken. Wie een gemeenschap ten volle wil bereiken (FOR ALL), zal daar het best in slagen als vertegenwoordigers van die gemeenschap ook aan het roer staan (OF) en als de activiteiten mee gerealiseerd worden door die gemeenschap (BY). In Deventer gaan de Bibliotheek, Deventer Verhaal en de podiumkunstinstanties met deze methodiek aan de slag.

Daarnaast ontwikkelen instellingen in alle programmalijnen initiatieven op het gebied van diversiteit en inclusie. Het is aan de instellingen zelf hoe dit te organiseren: afhankelijk van de discipline en de doelgroep zijn verschillende methodes toepasbaar. Uitgangspunt is de Code Diversiteit en Inclusie: de gemeente monitort de toepassing van deze code in de subsidieverlening en verantwoording (zie ook paragraaf 5.4). Voorbeelden: MIMIK werkt met een adviesraad voor pand en programma, waarin mensen met uiteenlopende beperkingen zitting hebben. De Nieuwe Oost richt zich op asielzoekerscentra en verzorgingshuizen. Deventer Verhaal lanceert komende jaren een project met en voor de grootste minderheidsgroepering in Deventer, de Turkse gemeenschap. Drtv werkt met een representatief orgaan dat het beleid voor het lokale media-aanbod bepaalt, in lijn met de Mediawet: de leden vertegenwoordigen elk een stroming binnen de Deventer bevolking. Kunstcircuit onderzoekt met een initiatiefgroep hoe het culturele veld van (nog) meer betekenis kan worden voor de cultuurparticipatie van ouderen, met name gericht op het bevorderen van positieve gezondheid.

### 2.3 Jongeren

We willen die vernieuwende en eigenzinnige Hanzestad uitstralen, waarbij het in Deventer aantrekkelijk wonen, leren en werken is voor jongeren, studenten en *young capitals*. Aantrekkelijk ben je voor deze doelgroep als je wat te bieden hebt op het gebied van muziek, uitgaan en het bezoeken van evenementen. Dat betekent niet één moment in het jaar een jongerenevenement, maar een doorlopende en herkenbare programmalijn, met een aantrekkelijk programma.

Meerjarenplan 2021-2024 Burgerweeshuis

In ons Bestuursakkoord hebben we vastgesteld: we willen in Deventer een programmering die aantrekkelijk is voor jongeren. Alle instellingen zijn daartoe in de Cultuurvisie 2021-2024 uitgedaagd. In het kader van onze ambitie voor Deventer 2030, waarmee we de demografische trend van een dalend aantal jongeren willen keren, is deze uitdaging extra urgent.

Het Burgerweeshuis heeft YUNG DVNTR opgezet voor de doelgroep jongeren, studenten en jonge werkkenden. Deze samenwerkingsbeweging bestaat op dit moment uit o.a. dEVENTer en Deventer Marketing, Binnenstadsmanagement, Saxion en ROC Aventus. Het Burgerweeshuis zet zich in als facilitator en initiator van YUNG DVNTR. Doel voor de komende planperiode is de aansluiting van meer (culturele) organisaties en bedrijven, zodat een stevig stedelijk programma en -profiel ontstaat voor jonge, creatieve stedelingen. Het Burgerweeshuis sluit met YUNG DVNTR nadrukkelijk aan bij de ontwikkeling van de Stadscampus. Ook leegstaande winkelpanden in de binnenstad bieden wat ons betreft kansen voor YUNG DVNTR, bijvoorbeeld voor tijdelijke presentatie- of productieruimte. Vanaf 2021 gaan we hiertoe in overleg met Binnenstadsmanagement en pandeigenaren.

dEVENTer bouwt de komende planperiode voort op het project <30 om jongeren op een uitdagende manier te betrekken (motie Deventer aantrekkelijk voor jongeren). De afgelopen periode heeft de organisatie hier goede ervaringen mee opgedaan. Deventer Op Stelten, de Deventer Boekenmarkt en het Dickens Festijn zijn sterke culturele merken en daarmee aantrekkelijk voor jongeren, als publiek en participant. dEVENTer verplicht zich tot vernieuwing binnen de bestaande evenementen: nieuwe producties en programma's, nieuwe makers, nieuwe bezoekers en nieuwe vormen van samenwerken.

In alle programmalijnen pakken instellingen de uitdaging op, een aantal voorbeelden: Kunstcircuit start een nieuwe initiatiefgroep met jongeren die meedenken over de vraag: 'Wat kan de culturele infrastructuur betekenen voor kunst en cultuur in de vrije tijd van en voor jongeren in Deventer?' MIMIK stelt de faciliteiten beschikbaar voor jong film- en theatertalent: scholieren, studenten en jonge

makers. De Nieuwe Oost is een erkend leerbedrijf voor het MBO. Theaterschip en Bibliotheek bundelen de krachten in het MeeMaakPodium, in co-creatie met nieuwe *communities* met focus op jongeren en Turkse Deventenaren. Deventer Verhaal gebruikt nieuwe presentatieconcepten om een jong publiek te bereiken, zoals het Kelderfest in samenwerking met De Nieuwe Oost.

### **Netwerk**

In Deventer hebben *young professionals* werkend voor diverse organisaties zich verenigd in DEV&TER - Jong voor de toekomst. Dit groeiende netwerk streeft naar een toekomst waarin Deventer een aantrekkelijke stad blijft voor jonge generaties om in te wonen en werken. Om dit te bereiken legt DEV&TER actief verbinding met en tussen jonge generaties, bedrijven en de politiek in de Hanzestad. Het gemeentebestuur en de sector gaan dit partnerschap graag aan. Zo is het online onderzoek naar de vraag en behoefte aan cultuur in Deventer onder meer via dit netwerk uitgezet. Zowel in de uitvoering van de Cultuurvisie 2021-2024 als in de doorontwikkeling van de stedelijke ambitie 2030, is DEV&TER gesprekspartner voor de gemeente en de culturele instellingen.

We vragen aan alle culturele instellingen om in de komende planperiode 2021-2024 gezamenlijk verder vorm te geven aan de specifieke inzet op jongeren als onderdeel van de ambitie van Deventer voor 2030 en betrekken dit bij de *midterm-review* in 2022.

## Hoofdstuk 3. Nieuwe subsidiesystematiek

Denken en werken vanuit programmaliijnen helpt ons bij het optimaliseren van de inzet van gemeentelijke middelen. Het maken van meerjarige afspraken enerzijds en het inzetten op flexibele programmamiddelen anderzijds, vergt een omslag van de subsidiesystematiek.

Cultuurvisie 2021-2024, Naar het Uitvoeringsprogramma

### **Wat gaan we doen?**

- *We maken meerjarige subsidieafspraken met onze culturele instellingen zodat zij meer zekerheid en perspectief krijgen en hun koers voor de langere termijn kunnen uitzetten.*
- *We zetten in op (versterking van de) onderlinge samenwerking. De meerjarenplannen bevatten samenwerkingsafspraken tussen instellingen op het gebied van programmering, publieksbereik en bedrijfsvoering.*
- *Vanaf 2021 werken we met een nieuwe subsidieregeling Cultuur, waarin alle huidige regelingen samengevoegd zijn. De nieuwe regeling is flexibel, biedt meer ruimte voor nieuwe makers en innovatieve ontwikkelingen en aanvragen worden onafhankelijk beoordeeld door een externe adviesraad Cultuur.*

### **3.1 Continuïteit: meerjarige subsidieafspraken**

Met de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma, besluiten wij meerjarige subsidieafspraken te maken voor 2022-2024, conform het totale huidige budgettaire kader, inclusief de consequenties daarvan, met de Deventer Schouwburg, MIMIK, Burgerweeshuis, dEVENTer, Kunstenlab, HCO, Deventer Verhaal, Bibliotheek Deventer (incl. Athenaeum), Kunstcircuit en het Theaterschip. Voor 2021 maken we met deze instellingen en met Drtv subsidiebeschikkingen en -afspraken voor dat jaar.<sup>16</sup>

De boodschap bij de bespreking van de Cultuurvisie was helder: creëer samen met de sector zoveel mogelijk financiële ruimte voor de kernactiviteiten op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed. Alle inzet dient daarop gericht te zijn (moties Samenwerking culturele instellingen en Vitale Cultuursector). De meerjarige subsidieafspraken leggen hiervoor het fundament: deze nieuwe subsidiesystematiek geeft instellingen zekerheid en perspectief. In de meerjarenplannen hebben de instellingen aangegeven hoe zij in 2021-2024 samenwerken: binnen en buiten de programmaliijn, op inhoud en bedrijfsvoering. Deze plannen vormen de basis van de meerjarige subsidieafspraken en de jaarlijkse monitoring en verantwoording. Een overzicht van de samenwerkingsafspraken per programmaliijn, zoals opgenomen in de meerjarenplannen van de instellingen, vindt u in bijlage 2.

De motie Samenwerking culturele instellingen vraagt bovendien om inzicht in lessen en samenwerkingservaringen van culturele instellingen in andere vergelijkbare gemeenten in Nederland. De ervaring leert dat samenwerkingsverbanden opgelegd door de subsidiërende overheid, meestal niet werken. Het vormgeven van de bedrijfsvoering is en blijft primair de verantwoordelijkheid van de instellingen. Daar zit de expertise, kennis en kunde en daar vertrouwen we op. In de meerjarenplannen bruist het van de samenwerkingsafspraken, op zowel kleine als grote schaal. Er gebeurt veel in de stad en daar zijn we trots op. Vanuit de Cultuurvisie en de aangenomen moties, geven we de sector in dit Uitvoeringsprogramma een aantal aandachtspunten mee: verdergaande samenwerking op bedrijfsvoering en inhoud, gezamenlijk publieksonderzoek en inzet voor jongeren. Tijdens de *midterm-review* zullen we deze aandachtspunten expliciet aan de orde stellen.

---

<sup>16</sup> Raadsvergadering 18 november 2020: Amendement Fasering Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024.

### 3.2 Flexibiliteit: nieuwe subsidieregeling

Vanaf 2021 is onze nieuwe subsidieregeling Programmasubsidie Cultuur van kracht.<sup>17</sup> In deze regeling komen alle huidige subsidieregelingen cultuur samen in een overzichtelijk geheel. De regeling heeft tot doel makers en organisaties te ondersteunen bij culturele en creatieve ontwikkelingen in de samenleving, die een aantoonbare toegevoegde waarde hebben voor de gemeente Deventer, haar inwoners en bezoekers. Hiermee bieden we ruimte voor nieuwe spelers en innovatieve ontwikkelingen vanuit een integrale afstemming aan de hand van de programmalijnen, zoals opgedragen in de motie Vitale cultuursector.

De nieuwe **subsidieregeling Programmasubsidie Cultuur** bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Professionele culturele producties en/of presentaties
- B. Activiteiten cultuureducatie
- C. Culturele projecten met aantoonbare betekenis voor de economie van de gemeente Deventer
- D. Amateurkunst en Volkscultuur

Het is gebruikelijk dat de overheid geen inhoudelijk oordeel velt over kunst en cultuur. De subsidieaanvragen worden vanaf 2021 onafhankelijk beoordeeld door een **externe adviesraad Cultuur** (onderdelen A, B en C).<sup>18</sup> De rol van de adviesraad Cultuur is het beoordelen van de aanvragen op artistieke-inhoudelijke kwaliteit, hierbij - conform de uitgangspunten uit de Cultuurvisie - rekening houdend met een divers cultureel aanbod op het gebied van de programmalijnen, doelgroepen en spreiding. Daarbij maakt de adviesraad Cultuur een integrale afweging. Ons college neemt het besluit over de subsidieverdeling en laat zich hierbij leiden door het extern advies. Dit advies is niet bindend. Het kan voorkomen dat we afwijken van het advies, omdat andere overwegingen voor ons zwaarder wegen.

Om vernieuwing te stimuleren, is t/m 2023 €80.000 per jaar aan de subsidieregeling toegevoegd (onderdeel A).<sup>19</sup> Tevens hebben we ruimte gemaakt voor de uitvoering van de motie Professionele makers. Kunstenaars die zichzelf en hun maakpraktijk verder willen ontwikkelen, op hun eigen vakgebied of op een ander vakgebied in de kunst, kunnen een projectplan indienen waarin het doel en het resultaat van deze ontwikkeling in staat. Subsidieverantwoording geschied op de reguliere manier. In de eindverantwoording dient de aanvrager de kosten te verantwoorden en het resultaat van de ontwikkeling te beschrijven. We hebben een budget van maximaal € 20.000 per jaar beschikbaar voor de ontwikkeling van kunstenaars. Dit bedrag is op verschillende manieren te verdelen onder de indieners, afhankelijk van hun einddoel. Het is aan de adviesraad om de plannen te beoordelen en ons college te adviseren over de subsidieverdeling.

---

<sup>17</sup> Raadsmededeling Regeling Programmasubsidie Cultuur 2021 e.v. 17 maart 2020, nr. 2020-000241.

<sup>18</sup> Werving en selectie hebben plaatsgevonden, de adviesraad Cultuur wordt in najaar 2020 geïnstalleerd.

<sup>19</sup> Met het amendement Behoud speelgoedcollectie voor Deventer is dekking t/m 2023 voorzien.

## Hoofdstuk 4. Cultureel vastgoed

Deventer staat op een kantelpunt. Dit is hét moment voor de gemeente om te groeien. In aantal inwoners, maar ook in aanbod, het niveau van de voorzieningen en de bundeling van de aanwezige kwaliteit. Deventer heeft de ambitie om de aantrekkelijkste woonstad van Nederland te worden, én de potentie om het te zijn.

*Bidbook Deventer, juni 2020*

### **Wat gaan we doen?**

- *We zetten in op optimaal gebruik van de fysieke culturele infrastructuur, gezamenlijk met de andere portefeuilles en programma's.*
- *We hebben extra aandacht voor aan de grote vastgoedvraagstukken binnen de programmalijn Podiumkunsten en de programmalijn Erfgoed.*
- *De culturele hoofdhurder van een pand onderzoekt waar gezamenlijk of medegebruik binnen de programmalijn en binnen de gehele sector leiden tot optimaler benutten van de faciliteiten.*

### **4.1 Investeren**

Onze culturele voorzieningen vormen samen met die in omringende steden het fijnmazig netwerk voor de regio, provincie Overijssel en landsdeel Oost. De fysieke culturele infrastructuur is aan vernieuwing toe: dit geldt zowel voor Deventer als voor andere grote gemeenten in de provincie. We staan gezamenlijk voor investeringsvragen bij publieksvoorzieningen als podia, presentatie-instellingen en musea, als voor de depotfuncties. Culturele voorzieningen worden steeds belangrijker als dragers voor de levendigheid in de binnensteden, die door de ontwikkelingen in de detailhandel fors onder druk staat. In het kader van onze ambitie voor Deventer 2030 willen we de komende periode in de fysieke culturele infrastructuur investeren. We zetten ons in, samen met de andere regio-trekkers Zwolle en Enschede, om deze investering samen met de Provincie Overijssel mogelijk te maken.<sup>20</sup>

Met MIMIK en de nieuwe bibliotheek hebben we de afgelopen periode geïnvesteerd in het cultureel vastgoed. De openbare ruimte rond deze voorzieningen wordt de komende jaren aangepakt, zoals de pleinen rond de Lebuinuskerk en de Stromarkt, met dank aan de provincie Overijssel. De komende jaren staan een aantal grote vraagstukken op de agenda: passende huisvesting voor de functie van het Burgerweeshuis, de herinrichting van het Cultureel Centrum Keizerstraat gekoppeld aan de ontwikkeling van de Stadscampus, en de verduurzaming van De Waag inclusief verantwoord museaal klimaat. Deze vastgoedtrajecten kennen een eigen tempo en besluitvorming, tegelijk kunnen ze niet los gezien worden van het Uitvoeringsprogramma Cultuur. De overkoepelende ambitie is in 2030 de meest aantrekkelijke woonstad voor de creatieve mens te zijn<sup>21</sup>: investeren in het niveau van de culturele voorzieningen is een van de pijlers in het realiseren van deze ambitie.

### **4.2 Samenwerken**

In de Cultuurvisie hebben we met de sector gekozen voor samenwerking in programmalijnen. De samenwerking is gericht op verbetering van de programmering en waar mogelijk op kostenbesparing in de bedrijfsvoering (zie bijlage 2). Waar het gaat om het verbeteren van de benutting van het cultureel vastgoed is het uitgangspunt dat de hoofdhurder van een pand binnen de programmalijn (met collega-instellingen, vrijwilligersorganisaties, makers, amateurs etc.) en binnen de gehele sector onderzoekt waar gezamenlijk of medegebruik kan leiden tot optimaler benutten van de faciliteiten. Met name binnen de programmalijnen Podiumkunsten en Erfgoed zien we kansen.

<sup>20</sup> Brief 'Cultuurbeleid 2021-2024' aan het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel, van de trekkers van de stedelijke cultuurregio's (gemeenten Deventer, Zwolle en Enschede) 1 april 2020.

<sup>21</sup> Raadsvergadering 18 november 2020: Amendement Creatieve stedeling.

In het traject van Cultuurvisie naar Uitvoeringsprogramma is gericht gekeken naar een clustering van erfgoedfuncties aan het Klooster waar het Historisch Archief en de Athenaeumbibliotheek-collectie zijn gehuisvest. Gezamenlijke huisvesting kan, naast een optimaler gebruik van beschikbare ruimte en een beperkte kostenbesparing, een impuls betekenen voor de inhoudelijke samenwerking op gebied van collectiebeheer, kennisdeling en presentatie van het Deventer erfgoed. Deze samenwerking wordt komende periode nader onderzocht. Ook binnen de podiumkunsten wordt gekeken naar intensivering van de samenwerking. Deventer Schouwburg, MIMIK en Burgerweeshuis onderzoeken welke inhoudelijke en bedrijfseconomische voordelen er te behalen zijn door verdere onderlinge samenwerking. In de herijking van het Uitvoeringsprogramma (verwacht 2022) wordt de concrete uitkomst van deze onderzoeken meegenomen.

In de Cultuurvisie is voor de programmalijnen als aandachtspunt benoemd: betaalbare oefenruimte, (buiten)locaties en presentatieplekken voor amateurverenigingen. Op basis van de meerjarenplannen van de culturele instellingen en de beschikbare wijkvoorzieningen in de binnenstad en de dorpen, constateren we dat het aanbod voldoende aanwezig is. Wanneer voor amateurverenigingen de betaalbaarheid van activiteiten inclusief accommodatie een knelpunt is, zijn zij uitgenodigd een aanvraag te doen bij de nieuwe subsidieregeling Programmasubsidie Cultuur (paragraaf 3.2).

#### **4.3 Huurbeleid**

Uitgangspunt bij gemeentelijk vastgoed is dat de werkelijke kosten van een pand volledig doorberekend worden aan de hurende instelling: de kostprijsdekkende huur. Zoals geconstateerd in de Cultuurvisie kunnen de gemeentelijke huurprijzen voor culturele instellingen sterk verschillen, omdat de kostprijzen van de diverse (monumentale) panden uiteenlopen. Om de exploitatie van de instellingen onderling beter te kunnen vergelijken, is in de Cultuurvisie de mogelijkheid van normhuur aangekondigd. Een introductie van normhuur zou zonder financiële consequenties verlopen, dat wil zeggen: een hogere of lagere normhuur dan de kostprijsdekkende huur zou met de cultuursubsidie worden verrekend. Naar aanleiding van de motie Benutting cultureel vastgoed is een verkenning gedaan naar de mogelijkheden, deze is in het tweede kwartaal 2020 aan de raad voorgelegd.<sup>22</sup> Inmiddels is een principebesluit genomen over de toekomst van het gemeentelijk vastgoed in de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer. Voorkeur heeft het scenario waarbij de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer wordt afgebouwd en het eigendom en beheer van de betreffende panden worden overgedragen aan de gemeentelijke organisatie. Dit betekent dat de sturingssystematiek van de NV en de gemeente Deventer geïntegreerd moeten worden. Hiervoor zal in 2021 een voorstel ter besluitvorming worden voorgelegd. Vooralsnog wordt de bestaande huursystematiek gehandhaafd.

---

<sup>22</sup> Raadsmededeling Verkenning Cultureel Vastgoed 30 juni 2020, nr. 2020-00120.

## Hoofdstuk 5 Partnerschap overheid en cultuur

### 5.1 Route Oost

Het culturele leven laat zich niet beperken door gemeentegrenzen. (...) Mede om die reden willen wij onderzoeken op welke manier wij op regionaal, landsdelig en landelijk niveau (co-financierings) afspraken kunnen maken met andere overheden.

Cultuurvisie 2021-2024, Naar het Uitvoeringsprogramma

#### **Wat gaan we doen?**

- *We werken actief samen in Oost Nederland, met de andere steden in de regio en de provincies Overijssel en Gelderland, en zijn trots op alle instellingen die voor hun basisfinanciering danwel voor projecten in 2021-2024 co-financiering weten te organiseren.*
- *We werken nauw samen met andere gemeentelijke programma's ten einde de waarde van cultuur ook binnen het sociaal, economisch en ruimtelijk domein in te kunnen zetten.*
- *We hebben bij bovenstaande punten oog voor 'de keten': we werken aanvullend op elkaar.*
- *Instellingen geven inzicht in hun bestuursmodel, de inrichting van de interne organisatie en de wijze van evaluatie en kwaliteitsbewaking. Tevens geven instellingen aan of en hoe ze de Code Cultural Governance, de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code toepassen.*
- *We maken afspraken met de instellingen over monitoring en verantwoording.*

### 5.1 Route Oost

Wij hebben ons samen met de andere steden in de regio en de provincies Overijssel en Gelderland ingezet voor het vormen van cultuurregio's en het opstellen van regionale cultuurprofielen. Wat we hierbij zagen, is hoe complementair de steden en de omliggende gemeenten aan elkaar zijn, waarbij de onderlinge samenwerking meerwaarde oplevert en leidt tot nieuwe dynamiek en energie.<sup>23</sup> Onze gezamenlijke cultuurprofielen zijn bij het Rijk ingediend onder het motto 'Route Oost, samenwerking cultuur Oost-Nederland'. De Raad voor Cultuur adviseert het Rijk in 2021-2024 intensiever samen te werken met de stedelijke cultuurregio's en de provincies. Het nationale cultuurbeleid kan naar de mening van de Raad een grote verbetering maken door meer rekening te houden met culturele ontwikkelingen die door het land heen plaatsvinden.<sup>24</sup>

Zoals gesteld in Route Oost: de stedelijke cultuurregio's zijn de krachtcentrales van kunst, cultuur en erfgoed. De gemeenten zijn hierin verantwoordelijk voor de lokale infrastructuur en voor cultuureducatie en participatie. De provincies nemen een regierol in het onderhouden van het netwerk, de gemeenschappelijke agenda en kennisontwikkeling en innovatie. Binnen het landsdeel maken we gezamenlijk afspraken over onze ambities, een gemeenschappelijke agenda over de bovenregionale infrastructuur en maken we afspraken over de interne en externe communicatie. Binnen het landsdeel stemmen we af over lobby en collectieve belangenbehartiging en nemen we verantwoordelijkheid voor de verbinding met overige regio's.

Samen met onze partners in Oost-Nederland staan we voor een nieuw begin: we willen verder met de ontwikkeling van de stedelijke cultuurregio's en de gebieden die nog niet tot deze regio's behoren. Vanuit Route Oost hebben we het Rijk gevraagd deze ontwikkeling mogelijk te blijven maken, met aanvullende projectmiddelen onder regie van de provincies. Ook hebben we het Rijk opgeroepen

<sup>23</sup> Brief 'Cultuurbeleid 2021-2024' aan het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel, van de trekkers van de stedelijke cultuurregio's (gemeenten Deventer, Zwolle en Enschede) 1 april 2020.

<sup>24</sup> Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur. Toekomst Cultuurbeleid en Cultuurbestel, Raad voor Cultuur, juni 2020.



aandacht te hebben voor voldoende middelen bij de landelijke cultuurfondsen om de regionale infrastructuur te ondersteunen en regionale spreiding als criterium voor co-financiering mee te geven.<sup>25</sup>

Vanuit Route Oost streven we de komende periode naar meer ruimte voor experiment en vernieuwing, en creëren graag ruimte voor de maker. In het kader van onze gedeelde ambities - het aantrekken van creatieve stedelingen, kennisbedrijven en innovatie - is het essentieel om ruimte te geven aan vernieuwing op het snijvlak van kunst, technologie, e-cultuur, sociaal domein en creatieve industrie. De cultuurregio's willen deze ontwikkeling samen met de provincie faciliteren. Als gemeente Deventer hebben we hiertoe de Programmasubsidie Cultuur uitgebreid met extra middelen in 2021-2023 voor professionele, vernieuwende makers (zie ook paragraaf 3.2).

De cultuurregio's in Route Oost werken dit najaar een voorstel uit, voor de wijze waarop nieuwe convenant(en) afgesloten worden. We willen onder meer afspraken maken over het samenspel tussen de overheden in de culturele infrastructuur. Deventer is reeds aangesloten bij het popconvenant 'Van Basis tot Booster' en zet in op doorontwikkeling van het netwerk talentontwikkeling in de podiumkunsten (orkesten/ensembles en jeugdtheater). De ontwikkeling en realisatie van regionale proeftuinen zoals Kunst+Landschap is voor twee jaar mogelijk gemaakt: we constateren als cultuurregio dat dit te kort is, het kost tijd om de regionale inbedding te realiseren. We zetten ons in voor continuering van de proeftuin met de betrokken provincies, mogelijk met landelijke ondersteuning.

## **5.2 Samenwerking overheden en fondsen**

We zijn trots op alle instellingen die voor hun basisfinanciering danwel voor projecten in 2021-2024 een brede co-financiering weten te organiseren. We delen graag een aantal voorbeelden – in het besef dat veel meer voorbeelden het noemen waard zijn. De Nieuw Oost: de instelling met een stevige pijler in onze stad en een lovend advies van de landelijke Raad voor Cultuur voor 2021-2024. Deventer op Stelten, het evenement waarbij alle podiumkunstinstanties samenwerken met organisator dEVENTer, wordt medegefinancierd vanuit de provincie Overijssel en landelijke cultuurfondsen. Het buitentheaterfestival is door de provincie als beeldbepalend evenement aangemerkt voor de komende jaren. Het Poppunt Overijssel is een samenwerkingsverband tussen de drie Overijsselse poppodia, waaronder het Burgerweeshuis, dat zich gezamenlijk inzet voor een dynamisch popklimaat. Zowel de provincie Overijssel als het Fonds Cultuurparticipatie dragen bij aan dit netwerk. Kunstenlab heeft landelijke erkenning in de vorm van meerjarige financiering van landelijke fondsen en subsidies van provincie Overijssel en het Rijk. Mede hierdoor wordt Oost-Nederland gezien als relevante regio voor de ontwikkeling van beeldende kunst. Kunstcircuit ontvangt projectbijdragen van het Fonds voor Cultuurparticipatie en het VSBfonds; de aanvraag voor Cultuureducatie met Kwaliteit loopt dit najaar in samenwerking met de gemeente Deventer en andere steden in Overijssel. Bibliotheek en Theaterschip ontvangen voor het MeeMaakPodium een subsidie van het Fonds voor Cultuurparticipatie. We zien dat instellingen steeds beter in staat zijn *crowdfunding* te organiseren, zoals Burgerweeshuis. MIMIK en Deventer Schouwburg zetten in op netwerken van vrienden en dat werkt.

Naast landelijke en provinciale partners kent Deventer tal van particuliere initiatieven, gericht op het mede-mogelijk maken van kunst, cultuur en erfgoed in de stad. Voorbeelden zijn de Deventer Cultuur Club, de Stichting Erven Witteveen en de Stichting Wesselings- van Breemen. In de programmalijs Beeldende kunst zijn onder meer actief het European Institute for Contemporary Art and Science EICAS, de Ter Borch Stichting, het Jeannette Hollaar Fonds en het Rudolf Schmidtfonds. Het laatste

---

<sup>25</sup> Position Paper Landsdeel Oost, voor het Kamerdebat over Cultuur en corona 29 juni 2020.

fonds steunt en stimuleert ook lokale culturele projecten in brede zin. In de programmalijs Erfgoed kent Deventer het Van Leusen-Harder Fonds en het Mr. N. Bolkesteinfonds. Voor een vitale culturele sector in de stad zien wij deze betrokken burgers en organisaties als onmisbaar.

### **5.3 Samenwerking gemeentelijke programma's**

In Deventer werken gemeente en culturele sector samen, met lef en liefde voor de stad. Ook binnen de gemeente wordt samengewerkt om de gestelde doelen binnen de programmabegroting te behalen. Cultuur, Jeugd en Onderwijs en Meedoen zetten zich in voor de cultuurparticipatie en -educatie in de stad en de dorpen. Afgelopen periode is de Transitie Cultuureducatie uitgevoerd met als resultaat de intermediaire functie van het Kunstcircuit op het gebied van onderwijs, vrije tijd, amateurkunst en talentontwikkeling en op het sociaal domein. In de Cultuurvisie 2021-2024 is als aandachtspunt benoemd dat in Deventer programmageld ontbreekt voor initiatieven in het sociaal domein op het raakvlak met cultuur. Op dit moment wordt de programmaregeling Meedoen aangepast. In deze regeling komt meer ruimte voor sociaal-culturele activiteiten. Het streven is deze nieuwe subsidieregeling per 1 januari 2021 in te laten gaan.

Met het fonds Cultuur en Economie helpen we organisaties initiatieven te realiseren die bijdragen aan de culturele en economische vitaliteit van de gemeente Deventer. De programma's Cultuur en Economie en het team Ondernemen en Vergunningen werken samen aan het realiseren van evenementen in de stad. Samen met de nieuw gevormde stichting Deventer Marketing (...InDeventer!) zetten we vanuit deze programma's in op city marketing. Met de stichting Deventer Binnenstadsmanagement werken we aan een mooie, levendige binnenstad waar bewoners en bezoekers het naar hun zin hebben, onder meer via uitvoering van de Binnenstadsagenda. De cultuurhistorische waarden - Monumenten, Stedenbouw, Landschap en Archeologie - zijn opgenomen in onze Omgevingsvisie en zijn uitgangspunt voor de beeldkwaliteit van de binnenstad. In het kader van Wonen en Voorzieningen loopt een intensief participatietraject met bewoners, ondernemers en (o.a. culturele) organisaties in de stad en de dorpen: vanuit de gemeente zijn we in gesprek over wensen en ambities op het gebied van wonen, culturele voorzieningen, werk, zorg, onderwijs etc. Het programma Cultuur staat ten slotte in verbinding met Ruimtelijke ontwikkeling, Leefomgeving en Veiligheid waar het gaat om beeldende kunst en culturele programmering in de openbare ruimte.

Onder de noemer Deventer Internationaal stimuleert de gemeente activiteiten en projecten voor en met steden in EU-landen, ontwikkelingslanden en herkomstlanden van Deventenaren. We doen dat samen met vrijwilligersorganisaties, culturele en maatschappelijke instellingen, bedrijven, inwoners en partnergemeenten. Dat kan zijn in de rol van partner, subsidiegever, initiatiefnemer of ambassadeur. De internationale oriëntatie maakt Deventer aantrekkelijk om te wonen, te werken of een bedrijf te vestigen.

### **5.4 Governance, monitoring en verantwoording**

We willen een heldere afbakening van verantwoordelijkheden tussen gemeente en instellingen. Instellingen zijn relatief autonoom binnen hun discipline en zijn zelf verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. De gemeente bepaalt op welke manier zij middelen uit de cultuurbegroting inzet om culturele en maatschappelijke doelen te realiseren. (...) We monitoren gemaakte afspraken en we gaan in gesprek over resultaten en over mogelijkheden tot samenwerking met andere instellingen. Ook binnen de instelling is een heldere afbakening van verantwoordelijkheden een vereiste en zijn er afspraken over rolverdeling tussen toezichthouderschap, sturing en uitvoering.

Cultuurvisie 2021-2024, Naar het Uitvoeringsprogramma

In de Leidraad bij de Cultuurvisie 2021-2024 hebben we de instellingen gevraagd om toelichting op het bestuursmodel, op de inrichting van de interne organisatie en de wijze waarop men uitvoering geeft aan monitoring en evaluatie, reflectie en kwaliteitsbewaking (certificering) van de eigen activiteiten en ambities. Tevens geven instellingen aan of en hoe ze uitvoering geven aan de Code Cultural Governance, de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code.

We constateren dat de gevraagde toelichting in de meerjarenplannen varieert in concretisering. Een goed voorbeeld van toelichting op de drie Codes (“pas toe en/of leg uit”) zien we in de meerjarenplannen van dEVENTer, Theaterschip, Burgerweeshuis en Kunstenlab. De inzet op monitoring, evaluatie en kwaliteitsbewaking zien we stevig neergezet bij het Kunstcircuit, domein Onderwijs. In de gemeentelijke cyclus van monitoring en verantwoording blijft dit onderwerp van gesprek en sturing.

Onder andere de Raad voor Cultuur heeft geconcludeerd dat de sector in Nederland weliswaar hoogwaardig en toonaangevend is, maar dat er ook sprake is van uitholling en van een zorgelijke arbeidsmarkt. De Fair Practice Code is bedoeld als handvat voor overheden, instellingen en makers om de dialoog te voeren en verbeteringen door te voeren. Het toepassing van deze Code bij gelijkblijvend financieel kader kan gevolgen hebben voor de prestaties van instellingen, in gevallen waar voor creatieve professionals (nog) geen sprake is van *fair pay*.

### **Monitoring en verantwoording**

De instellingen stellen in 2021-2024 per kalenderjaar een jaarplan en bijbehorende begroting op als uitwerking van hun meerjarenplan. Het jaarplan en de begroting worden ingediend voor 1 oktober voorafgaand aan het nieuwe subsidiejaar. In de jaarlijkse beschikking tot subsidieverlening legt de gemeente de prestatieafspraken per instelling vast en worden afspraken gemaakt over tussentijdse monitoring en verantwoording. Een halfjaarrapportage, waarin nieuwe ontwikkelingen en afwijkingen van begroting en prestaties worden gemeld, is een vast onderdeel. Bij instellingen die eveneens meerjarige subsidie van provincie en/of rijk ontvangen, streeft de gemeente naar een passende aansluiting.

Voor 1 februari leveren de instellingen op hoofdlijnen de eerste voorlopige resultaten over het voorafgaande subsidiejaar aan de gemeente, ten behoeve van het gemeentelijk jaarverslag. Voor 1 juli ontvangt de gemeente de definitieve jaarrekening van de instellingen, bij de aanvraag tot het vaststellen van de subsidie. De instellingen hebben naar aanleiding van de gevraagde stukken en/of wijzigingen op het jaar- danwel meerjarenplan, regelmatig gesprekken met de accounthouders bij de gemeente. In deze gesprekken komen o.a. het verloop van het meerjarenplan, actuele ontwikkelingen en eventuele financiële vraagstukken aan de orde. Zoals reeds genoemd, zullen wij aanvullend hierop in 2022 een overkoepelende *midterm-review* houden van dit Uitvoeringsprogramma.

## Hoofdstuk 6. Financiën en prestaties

Culturele activiteiten komen nagenoeg altijd voort uit initiatieven in de samenleving. Veel initiatieven komen zonder ondersteuning van de overheid tot stand. De gemeente komt alleen in beeld om activiteiten of voorzieningen mogelijk te maken die van culturele en/of maatschappelijke betekenis zijn en (nog) niet volledig op eigen kracht gefinancierd kunnen worden. We werken hierin actief samen met andere overheden en fondsen.

Cultuurvisie 2021-2024, Financiën

### **Wat gaan we doen?**

- *We handhaven het financiële kader zoals vastgesteld door de gemeenteraad.*
- *De instellingen begroten voldoende ruimte voor het opvangen van de gemeentelijke indexeringssystematiek en de ontwikkeling van lonen en prijzen, gekoppeld aan passende prestatieafspraken.*
- *We voeren actief gesprekken over het vormen van een weerstandsvermogen passend bij de betreffende instelling.*

### **6.1 Financieel kader**

Zoals gesteld in onze Cultuurvisie: we respecteren en waarderen de grote inzet en ambities van de culturele instellingen en de manier waarop zij hun rol invullen. We zijn trots op de grote inzet van vrijwilligers, amateurkunstenaars, professionele makers en aanjagers van nieuwe initiatieven. Tegelijk is de financiële ruimte in de gemeentelijke begroting beperkt. We hebben de budgetgesubsidieerde instellingen dan ook gevraagd een meerjarenplan en -begroting op te stellen binnen het bestaande subsidiekader, zoals vastgesteld door de gemeenteraad. Instellingen die binnen dit kader consequenties voor hun activiteiten en prestaties voorzien, hebben dit in hun plannen aangegeven. Een overzicht hiervan is bij de behandeling van dit Uitvoeringsprogramma aan de gemeenteraad voorgelegd. Naar aanleiding hiervan heeft de raad de motie Samenwerking culturele instellingen aangenomen (zie bijlage 3) met het verzoek om uitwerking uiterlijk in maart 2021.

### **6.2 Indexering**

De indexering van subsidies, lonen en prijzen is van invloed op de meerjarenbegroting van culturele instellingen. Per instelling kan de impact van deze indexering sterk verschillen, afhankelijk van onder meer het aandeel subsidie binnen de totale inkomsten. Zo zal de gemeentelijke indexering meer impact hebben voor instellingen die hun inkomsten met name uit subsidie ontvangen, dan voor instellingen die vooral inkomsten uit verkoop genereren.

We hebben de instellingen gevraagd in de meerjarenbegroting 2021-2024 maximaal 1,5% per jaar als uitgangspunt voor de indexering van de subsidies te hanteren. Dit percentage is de gemiddelde index van de gemeentelijke subsidies over de afgelopen 15 jaar. De inschatting van de loon- en prijsindexeringen is de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf. De percentages van de genoemde indexeringen kunnen onderling verschillen.

De gemeente hanteert een uniforme systematiek voor de indexering van de eigen begroting en daarmee ook voor subsidies, overeenkomstig de begrotingsrichtlijnen voor overheden. De jaarlijkse index wordt voor het komende begrotingsjaar door de gemeente vastgesteld<sup>26</sup> en eventueel bij de volgende begroting achteraf gecorrigeerd op basis van nacalculatie. De gemeentelijke indexering kan vooraf te hoog zijn ingeschat waardoor de nacalculatie negatief uitvalt, of andersom.

<sup>26</sup> O.b.v. de jaarlijkse mei-circulaires Gemeentefonds van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

De budgetgesubsidieerde instellingen dienen in de meerjarenbegroting rekening te houden met deze systematiek. Dit betekent: voldoende ruimte voor het opvangen van (verschillen tussen) de gemeentelijke indexeringscyclus en de ontwikkeling van lonen en prijzen, gekoppeld aan passende prestatieafspraken. Indien nodig, gaan instelling en gemeente bij de jaarlijkse aanvraag en vaststelling van de subsidie in overleg over aanpassing van het prestatieniveau.

### **6.3 Weerstandsvermogen**

Culturele instellingen met een gemeentelijke subsidie van €100.000 of meer dienen een algemene reserve te vormen voor het opvangen van financiële tegenvallers. Deze reserve bedraagt minimaal 10% van de jaaromzet. Zo niet, dan dient de instelling te beschikken over een adequaat risicomanagementsysteem dat inzicht geeft in de risico's en de daarvoor te nemen beheersmaatregelen. Indien van toepassing (bijvoorbeeld vanwege de coronacrisis) neemt de instelling in de meerjarenbegroting een plan op, hoe de algemene reserve in de periode 2021-2024 weer wordt aangevuld. De gemeente zal in de jaarlijkse beschikking tot subsidieverlening afspraken op maat opnemen ten aanzien van de reservepositie en het risicomanagement van de instelling, overeenkomstig de Algemene Subsidieverordening. Waar nodig, maakt de gemeente in 2021 nadere afspraken met de betreffende instelling om aan bovenstaande te voldoen.

## Bijlage 1 Benchmark Cultuur

### 1.1 Gemeenten 80.000-120.000 inwoners in top-30 Cultuurindex

Bron: Atlas voor Gemeenten, editie Cultuur, 2018.

#### Cultureel aanbod totaal:

5	Delft
10	Dordrecht
<b>14</b>	<b>Deventer</b>
16	Heerlen
20	Oss
23	Alkmaar
24	Hilversum
25	Venlo
27	Amstelveen

#### Per discipline:

##### Letteren

*gewogen meting van het aantal (vestigingen van) bibliotheken, boekwinkels en antiquariaten*

<b>1</b>	<b>Deventer</b>
4	Dordrecht
5	Alkmaar
8	Hilversum
12	Heerlen
21	Venlo
27	Delft
34	Amstelveen
39	Oss

##### Erfgoed en musea

*gewogen meting van het aantal musea (exclusief beeldende kunst) en Rijksmonumenten*

2	Delft
7	Dordrecht
10	Alkmaar
11	Hilversum
<b>12</b>	<b>Deventer</b>
22	Heerlen
25	Venlo
33	Oss
48	Amstelveen

### Beeldende kunst

*gewogen meting van het aantal kunstmusea en -galeries, de aanwezigheid van een centrum voor de kunsten en cultuureducatie op scholen*

3	Delft
4	Dordrecht
9	Oss
14	Amstelveen
17	Venlo
<b>18</b>	<b>Deventer</b>
26	Hilversum
31	Heerlen
43	Alkmaar

### Podiumkunsten

*gewogen meting van het aantal podia, culturele festivals en evenementen, en het jaarlijks aantal uitvoeringen*

9	Heerlen
18	Dordrecht
20	Amstelveen
23	Delft
<b>24</b>	<b>Deventer</b>
26	Venlo
32	Alkmaar
34	Oss
46	Hilversum

### Film

*gewogen meting van het aantal doeken en stoelen in filmhuizen en bioscopen*

5	Hilversum
6	Oss
10	Alkmaar
14	Amstelveen
21	Delft
<b>25</b>	<b>Deventer</b>
29	Venlo
37	Heerlen
45	Dordrecht

## 1.2 Cultuurlasten gemeenten

Bron: CBS Onderzoek detaillering cultuurlasten gemeenten en provincies, 2018 (peil 2017).

NB gemeente Deventer peil 2020

Cultuurlasten	Gemeente Deventer	in %	Gemeenten 100-150.000	Gemeenten 50-100.000	Gemeenten landelijk
<b>Totaal</b>	<b>13.061</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>
Podiumkunsten & film*	3.407	26%	29%	32%	30%
Bibliotheken**	3.212	25%	22%	22%	21%
Lokale media	55	0,4%	1%	1,3%	1,4%
Erfgoed & musea***	3.257	25%	24%	20%	23%
Kunst- & cultuureducatie	1.373	11%	15%	13%	11%
Beeldende kunst	320	2%	2%	3%	3%
Overig	1.437	11%	7%	9%	11%

\* in Deventer incl. evenementen

\*\* in Deventer excl. Athenaeumbibliotheek, valt onder Erfgoed & musea

\*\*\* excl. wettelijke taken Monumenten en Archeologie



## Bijlage 2 Samenwerkingsafspraken per programmalijn<sup>27</sup>

### Podiumkunsten & Evenementen

#### Samenwerking op inhoud

Deventer staat bekend als evenementenstad met Dickensfestival, Boekenmarkt en Deventer op Stelten. De programmalijn wil deze uitstraling versterken met (kleinere) evenementen en festivals met cultureel programma door het jaar heen, buiten de zomermaanden om. Burgerweeshuis, MIMIK en de Deventer Schouwburg nemen het initiatief om een discipline-overstijgend (indoor)festival te organiseren, in samenwerking met dEVENTer en andere podia en cultuurinstellingen in de stad. Een eerste pilot-editie is voorzien in 2021.

dEVENTer rekent het tot haar verantwoordelijkheid om mede initiator en -eindverantwoordelijk te zijn van de sub-programmalijn Evenementen. De ambitie is de gezamenlijke ontwikkeling van een dynamische event-agenda, met een jaarplanning en inhoudelijke afstemming. Deze programmalijn is ook het platform om te komen tot incidentele evenementen, bijvoorbeeld in de vorm van stadsbrede programmering (vgl. 75 jaar Vrijheid in 2020). dEVENTer zal tevens de relatie leggen met evenementen op gebied van commercie en sport.

De Nieuwe Oost (DNO) heeft de ambitie de samenwerking in de popsector in Oost-Nederland te versterken, met name gecoördineerd vanuit Deventer. Doel is een keten van oefenruimte tot professioneel circuit te vestigen die leidt tot nieuw en onderscheidend aanbod. DNO en Burgerweeshuis werken samen binnen en buiten de stad, onder meer in het Convenant Talentontwikkeling Popmuziek 2020-2024 voor Oost-Nederland en in NEW, het platform voor producers van elektronische muziek uit Oost-Nederland. Met Kunstenlab organiseert DNO Catch: netwerkvondten voor creatieve professionals uit Deventer en omgeving.

Burgerweeshuis zet met YUNG DVNTR in op stedelijke samenwerking gericht op de doelgroep jongeren, studenten en *young professionals* – binnen en buiten de programmalijnen (zie ook paragraaf 2.3). Deventer Schouwburg, MIMIK en Burgerweeshuis kiezen voor verdergaande samenwerking op inhoud waar dat wenselijk is en elkaar versterkt, die de komende planperiode vorm zal krijgen. O.a. nav de corona maatregelen is ervaring opgedaan met het afstemmen en overleggen over (gezamenlijke) programmering. Ook sectoren buiten de culturele sector zullen worden meegenomen (bijvoorbeeld het hoger onderwijs)

#### Samenwerking op bedrijfsvoering

De instellingen binnen deze programmalijn onderzoeken de komende beleidsplanperiode welke inhoudelijke en bedrijfseconomische voordelen er te behalen zijn door verdere onderlinge samenwerking. De instellingen starten met gezamenlijk publieksonderzoek (zie ook paragraaf 2.1) en met een inventarisatie van leveranciers en contracten, om daar waar mogelijk te synchroniseren en/of inkoopvoordeel te behalen.

dEVENTer wil binnen de sub-programmalijn Evenementen samenwerken op gebied van veiligheid, openbare orde, crowdmanagement en vergunningen. Tevens ziet de organisatie kansen in het beter benutten van de technische faciliteiten van de provinciale poolinstallatie FACE (geluid, licht, podia, theater- en eventtechniek, personeel).

---

<sup>27</sup> De samenwerkingsafspraken zoals hier weergegeven zijn deels pre-corona tot stand gekomen. Gezien de huidige onduidelijkheid over de toekomst van de culturele sector zal een deel van deze intenties anders dan wel minder snel plaatsvinden dan voorheen bedacht.

## **Programmaliijn Beeldende kunst**

### Samenwerking op inhoud

Kunstenlab neemt een leidende rol in de programmaliijn Beeldende kunst: coördinatie en afstemming van aanbod, signaleren van kansen, initiatief nemen en ondersteunen van personen, organisaties en initiatieven. Vanuit deze rol legt Kunstenlab de verbinding met de andere programmaliijnen. Een aantal samenwerkingsverbanden is structureel en langjarig, zoals met De Nieuwe Oost en met Het Oversticht & Landschap Overijssel, andere zijn (twee-)jaarlijks terugkerend, bijvoorbeeld met het Platform Beeldende Kunst Deventer, Stichting IJsselbiënnale, Stichting Kunst van Hier tot Ginder, lokale culturele partners rondom Kelderfest, de Boekenweek en Open Monumentendag. Daarnaast wordt samengewerkt in tijdelijke projecten met partners in Deventer en de regio, zoals in Agri meets Design. In het kader van het programma Changing Perspectives gaat Kunstenlab een aantal structurele samenwerkingen aan om de landelijke positionering en profilering te versterken. Kunstenlab biedt expositiemogelijkheid voor kunstenaars; het Kunstenlab-podium biedt ruimte aan organisaties en makers binnen en buiten de stad (bijvoorbeeld Perifeer, DOCTalks).

In de Cultuurvisie is geconstateerd dat beeldende kunst in de publieke ruimte de afgelopen jaren in Deventer een bescheiden plaats heeft ingenomen. Om inhoud te geven aan het voornemen beeldende kunst een meer actieve rol laten spelen in planontwikkeling en -uitvoering, en de percentageregeling strikter toe te passen, zet de gemeente in afstemming met de adviesraad Kunst Openbare Ruimte (KOR) de volgende acties in: actieve benadering van teams PRO en Wij Deventer, brede promotie bij de lancering van de app Kunst Openbare Ruimte (KOR) en actualisatie gemeentelijke investeringslijst. De publiekswaarsite [www.buitenkunstindeventer.nl](http://www.buitenkunstindeventer.nl) is in 2020 gelanceerd: een initiatief van de gemeenteraad van Deventer en een lang gekoesterde wens van de KOR om de kunstwerken voor iedereen vindbaar en zichtbaar te maken. Kunstenlab houdt de website bij.

De programmaliijn Beeldende kunst ambieert vernieuwing en experiment in Deventer. Zo zien we een toenemende behoefte muurschilderingen en gedichten te plaatsen op gebouwen of andere elementen in de gebouwde omgeving (bijvoorbeeld Street Art Streets). Om de kwaliteit van de openbare ruimte te borgen zal de gemeente met initiatiefnemers in gesprek gaan en afspraken met hen maken. Daarvoor zal de bestaande gemeentelijke werkwijze rondom toetsing (vergunningverlening, Plan Adviesraad) en advisering (adviesraad KOR) worden gebruikt.

### Samenwerking op bedrijfsvoering

Kunstenlab weegt in ieder samenwerkingsverband voordelen op het gebied van bedrijfsvoering mee, zoals het versterken van organisatorische slagkracht en lagere kosten door het delen van o.a. inkoop en personeel. De instelling deelt faciliteiten met partners in de stad, zoals de huisvesting, de vergaderruimte en een transportbus (met Kunstcircuit).

## **Programmaliijn Erfgoed**

### Samenwerking op inhoud

In de Cultuurvisie is afgesproken een Deventer Erfgoedagenda te ontwikkelen, waarin de ambities van de samenwerking tussen de professionele erfgoedorganisaties op het gebied van behoud en beheer, ontsluiting, presentatie en educatie verder inhoud wordt gegeven. De Erfgoedagenda is inmiddels in concept gereed en richt zich op het roerende en onroerende deel van het domein erfgoed. Voor het Uitvoeringsprogramma gaan we in op de roerende/culturele tak.

Een van de ambities van de Erfgoedagenda is het onderzoeken van de wenselijkheid van een gezamenlijk online portaal waar de Collectie Deventer zoals beheerd door de Athenaeumbibliotheek, Deventer Verhaal, Historisch Centrum Overijssel (HCO) en het provinciaal archief een plek krijgt. Archeologische topvondsten krijgen hierin ook een plek. Doel is het Deventer erfgoed zoveel mogelijk digitaal te ontsluiten voor inwoners van Deventer en daarbuiten. Hierin trekken de erfgoedpartners op met het landelijk netwerk, zoals Koninklijke Bibliotheek, Nationaal Archief, Netwerk Digitaal Erfgoed en DEN Kennisinstituut cultuur & digitalisering. HCO benoemt als extra ambitie het aanstellen van een gezamenlijke stadsconservator die vanuit een insteek van diversiteit en inclusiviteit collecties acquireert voor Deventer, waar alle erfgoedpartners gebruik van kunnen maken: dit past echter niet binnen het huidige subsidiekader.

Deventer Verhaal pakt de presentatie van het Deventer erfgoed op, in samenwerking met uiteenlopende partners in de stad: binnen en buiten de muren van het museum, fysiek en digitaal. Voor De Waag en het Speelgoedmuseum wordt een nieuwe concept uitgewerkt en uitgevoerd. Voor de herinrichting wordt onder meer een denktank van kinderen georganiseerd. Met hulp van verhalenverzamelaars, fotografen en filmers wil Deventer Verhaal portretten van inwoners maken en delen. In samenwerking met Kunstcircuit gaat Deventer Verhaal langlopende educatieve programma's ontwikkelen. Hierbij wordt ook met de andere erfgoedpartners onderzocht of een gecombineerd programma kan worden aangeboden. Ook buiten de programmaliijn werken de erfgoedpartners samen: Nacht van Goud, Kelderfest en kunstprojecten in samenwerking met het Kunstenlab worden ingezet om het Deventer erfgoed onder de aandacht van een breed publiek te brengen. Voor 2021 en 2022 wordt met Nederlandse en Duitse partners gewerkt aan een grensoverschrijdende tentoonstelling over de Hanze.

### Samenwerking op bedrijfsvoering

De erfgoedpartners HCO, Athenaeumbibliotheek en de gemeentelijke afdeling Archeologie onderzoeken gezamenlijke huisvesting op Klooster 12, voor een gezamenlijk erfgoedcentrum met gedeelde front- en backoffice. Hierdoor wordt de verbinding tussen de organisaties versterkt en is naar buiten toe één erfgoedknooppunt. Voor Deventer Verhaal levert bundeling van de kantoorfuncties naar verwachting geen financiële voordelen, de synergievoordelen tussen kantoor en musea vallen dan weg. Inhoudelijk kunnen er wel redenen zijn om voor een gezamenlijke huisvesting te kiezen. Deventer Verhaal participeert in het door HCO geïnitieerde overleg om de voor- en nadelen te wegen.

HCO wil regionaal de krachten bundelen door de realisatie van een Erfgoeddepot Overijssel waar de conservering, restauratie en digitalisering van diverse soorten erfgoedcollecties (archief, museum, archeologie, bibliotheek) efficiënt wordt georganiseerd. De depots van HCO in Deventer en Zwolle bieden op afzienbare termijn niet voldoende capaciteit en stammen uit een tijdperk waarin er niet klimaatneutraal gebouwd werd. HCO laat in 2020 een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren naar de realisatie van een nieuwe centrale depotvoorziening.

## **Programmalijn Taal, literatuur & Media**

### Samenwerking op inhoud

De basisinstellingen in de programmalijn Taal, literatuur & Media zijn de Bibliotheek Deventer en Drtv. Deze partners versterken elkaar bijvoorbeeld op het gebied van mediawijsheid, lezen en schrijven (laaggeletterdheid) en het organiseren en registreren van (politieke) debatten. Een project dat in samenwerking opgepakt wordt is Lokale Democratie, samen met Studio Vers Bestuur.

De Bibliotheek Deventer werkt breed samen met (cultuur)partners in de stad en de dorpen. Samenwerking vindt plaats binnen de programmalijn, zoals Deventer Boekenstad, en over de programmalijnen heen, zoals het MeeMaakPodium met Theaterschip en het project Wetenschap & Techniek met het Deventer bedrijfsleven, Kunstcircuit en het onderwijs. Drtv streeft eveneens naar brede samenwerking en is onder meer in gesprek met Kunstcircuit en Go Ahead Eagles.

In de Cultuurvisie is als aandachtspunt benoemd dat een stimuleringsbudget om Deventer dichters, schrijvers en taalkunstenaars te ondersteunen, ontbreekt. Dit is onderdeel van de nieuwe regeling Programmasubsidie Cultuur (zie paragraaf 3.2).

### Samenwerking op bedrijfsvoering

Op het gebied van bedrijfsvoering ligt de focus in deze programmalijn met name op samenwerking in de regio en de provincie. De Bibliotheek Deventer onderzoekt de mogelijkheden tot verdergaande samenwerking met bibliotheekorganisaties in Overijssel. Deze samenwerking wordt ingezet als daadwerkelijk sprake is van efficiency dan wel financieel voordeel.

Drtv wil met partners uiterlijk in 2024 komen tot een professionele streekomroep op bestuurlijk en technisch vlak. Drtv maakt al onderdeel uit van de RTV Stedendriehoek. Door zich te richten op de streek in plaats van een enkele gemeente kan de lokale omroep meer continuïteit en professionaliteit bieden. Secundair ziet Drtv kansen in commerciële samenwerkingsverbanden, binnen het kader van de Mediawet.

## **Programmalijs Educatie & Participatie**

### Samenwerking op inhoud

Het veld van cultuureducatie heeft in Deventer de afgelopen jaren een forse ontwikkeling doorgemaakt. Kunstcircuit zal de nieuwe positie van onafhankelijk intermediair de komende periode verder uitnutten. De organisatie neemt een leidende rol bij de inrichting van de programmalijs Educatie & Participatie. In co-creatie met culturele partners, verenigingen, onderwijs e.a. geeft Kunstcircuit de programmalijs gestalte. Met de Bibliotheek organiseert Kunstcircuit een eerste bijeenkomst om te onderzoeken welke samenwerkingsgronden er voor de diverse partijen zijn. Op basis hiervan worden een gemeenschappelijke visie en doelen voor de programmalijs geformuleerd.

Vanuit de intermediaire rol zal Kunstcircuit de komende jaren verbindingen op het gebied van amateurkunst stimuleren. De verhuurorganisatie beschikt o.a. over foyers voor ontvangst en optredens met horecavoorziening, kunstlokalen, danszalen, theaterzaal, muziekzaal en kleine muzieklokalen, vergaderfaciliteiten, kantoor- en opslagruimtes. Daarnaast beschikt Kunstcircuit over bijna 200 instrumenten, beschikbaar voor lessen en optredens ook bij andere culturele instellingen. Nieuwe ontwikkelingen bij Kunstcircuit zijn onder meer het servicepunt sociaal domein, het educatieprogramma rond kunst en techniek, Deventer in perspectief (in combinatie met erfgoed) en Design Yourself voor het praktijkonderwijs.

Het Theaterschip heeft binnen de keten van talentontwikkeling diverse duurzame samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld met Kunstcircuit (voorstellingen en cultuureducatie), Dans Netwerk Oost en Studio Danzo (talentklassen), Theatergroep Gajes en Werkplaatspartners zoals Theateratelier ToiToiToi (mensen met een verstandelijke beperking, autisme en doven), KASKO (nieuwe makers) en het podiumkunstonderwijs MBO en HBO. Nieuw zijn de werkplaatsactiviteiten waarin talenten de kansen krijgen om zich voor te bereiden op het kunstvakonderwijs. Hiermee wordt de keten van talentontwikkeling verder versterkt. Met internationale partners werkt Theaterschip aan een duurzaam internationaal uitwisselingsprogramma voor jongeren en nieuwe makers.

In de Cultuurvisie is als aandachtspunt voor deze programmalijs benoemd, dat programmagedel ontbreekt voor initiatieven in het sociaal domein, op het raakvlak met cultuur. Op dit moment wordt de gemeentelijke programmaregeling Meedoen aangepast. In deze regeling komt meer ruimte voor sociaal-culturele activiteiten. Het streven is deze nieuwe subsidieregeling per 1 januari 2021 in te laten gaan.

### Samenwerking op bedrijfsvoering

Kunstcircuit is de verhuurorganisatie van de programmalijs met ca. 90 vaste huurders en daarnaast incidentele verhuringen aan partijen in cultuur, onderwijs etc. (ca. 300 verhuringen per jaar). Theaterschip biedt een vlakke vloertheater/oefenruimte en verhuurt onder meer aan Danzo.

Kunstcircuit onderzoekt samen met de Schouwburg en de gemeente de huisvesting aan de Keizerstraat. Mogelijke gevolgen voor de bedrijfsvoering en de positie van de verhuurorganisatie worden in dit onderzoek meegenomen.

### **Bijlage 3**

## **Aangenomen moties en amendementen met betrekking tot de Cultuurvisie en het Uitvoeringsprogramma 2021-2024**

Besluitvorming Cultuurvisie 2019-2024, Raadsvergadering 19 juni 2019:

- Motie Cultureel perspectief 2020-2030
- Motie Samenwerking culturele instellingen
- Motie Vitale cultuursector
- Motie Professionele makers
- Motie Benutting cultureel vastgoed
- Amendement Behoud speelgoedcollectie voor Deventer
- Amendement Burgerweeshuis

Besluitvorming Voorjaarsnota 2019, Raadsvergadering 3 juli 2019:

- Motie Deventer aantrekkelijk voor jongeren

Besluitvorming Uitvoeringsprogramma 2021-2024, Raadsvergadering 18 november 2020:

- Motie Samenwerking culturele instellingen
- Amendement Creatieve stedeling
- Amendement Fasering Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024

**AANGENOMEN**

## MOTIE

Raadsvergadering 19 juni 2019

Agendapunt	12. Cultuurvisie 2019-2024
Onderwerp	<b>Cultureel Perspectief 2020 - 2030</b>
Indieners	Jan Schuring (D66), Anke Hamstra (PvdA), Koen Boswinkel (GroenLinks)
Mede-indieners	Henk Groothuis (CDA)

### De raad heeft gesproken over het volgende:

De wenselijkheid van het doorontwikkelen van de huidige cultuurvisie in een lange termijnvisie.

### De raad vindt het volgende:

- De raad wil ambities formuleren die op lange termijn een perspectief (minimaal 10 jaar vooruit) bieden op het gewenst cultureel profiel voor de gemeente. Een perspectief dat uitzicht biedt op:
  - o Trends en ontwikkelingen op het gebied van cultuur en –educatie
  - o De vraag en de behoefte naar cultuur onder de inwoners en bezoekers van Deventer;
  - o Een analyse van de waarde van cultuur voor de gemeente Deventer. Deze waarde kan worden uiteengelegd in de 5 waarden van cultuur (gebruikswaarde, bestaanswaarde, economische waarde, sociale waarde en de optiewaarde).
  - o Beschrijving van de ambities en een uitwerking in doelen voor de verschillende programmalijnen.
  - o Een benchmark van Deventer met vergelijkbare steden met een omvang tussen de 80.000 en 120.000 inwoners.
- Het op te stellen Cultureel Perspectief 2020-2030 dient rond maart 2020 beschikbaar te komen opdat consequenties daarvan kunnen worden meegewogen met de voorbereiding en besluitvorming over de voorjaarsnota van juni 2020.
- De Deventer samenleving in het algemeen, het culturele veld in het bijzonder en de gemeenteraad dienen aantoonbaar te worden betrokken bij het opstellen van de visie.
- In het lange termijn perspectief kunnen de resultaten van een aantal onderzoeken worden meegenomen, waaronder:
  - o Verkenning naar betere benutting cultureel vastgoed
  - o Verkenning naar de toekomstige huisvesting voor het Burgerweeshuis
  - o Verkenning naar samenwerkingsmogelijkheden van culturele instellingen

### De raad draagt het college van B&W op:

- Uiterlijk in maart 2020, aanvullend op de visie 2019-2024, een Cultureel Perspectief 2020 – 2030 aan te bieden aan de Raad.
- De samenleving in het algemeen, het culturele veld en de raad hierbij te betrekken.

Raadsvergadering d.d. 19 juni 2019

**BESLUIT:** Met algemene stemmen aangenomen.

**AANGENOMEN**

## MOTIE

Raadsvergadering 19 juni 2019

Agendapunt	12. Cultuurvisie 2019-2024
Onderwerp	<b>Samenwerking Culturele instellingen</b>
Indieners	Jan Schuring (D66), Anke Hamstra (PvdA), Koen Boswinkel (GroenLinks), Hennie Eltink (Gemeentebelang)
Mede-indieners	Henk Groothuis (CDA)

### De raad heeft gesproken over het volgende:

- De culturele instellingen vervullen ieder hun eigen rol binnen de programmalijnen voor het culturaanbod van Deventer. De instellingen functioneren allen zelfstandig om de eigen doelen te realiseren en leggen daarover verantwoording af.
- De cultuurvisie 2019-2024 agendeert op pagina 7 de wenselijkheid van verdergaande samenwerking tussen instellingen. Dit kan tot meer efficiency en effectiviteit leiden op het niveau van bedrijfsvoeringstaken van instellingen

### De raad vindt het volgende:

- Een serieuze verkenning naar verdergaande samenwerkingsvormen tussen instellingen binnen de vijf onderscheiden programmalijnen is wenselijk. Het meest kansrijk en effectief lijken de mogelijkheden van samenwerking binnen de programmalijn podiumkunsten.
- De samenwerking moet leiden tot een versterking van de culturele/artistische prestaties van de afzonderlijke instellingen. De focus ligt bij samenwerkingswinsten op het terrein van de bedrijfsvoering, de wijze van inkoop/aanbesteding van de horecafunctie en marketing.
- De verkenning moet ook inzicht bieden in lessen en samenwerkingservaringen van culturele instellingen in andere vergelijkbare gemeenten in Nederland.
- De verkenning moet uitmonden in concrete voorstellen voor de instellingen in Deventer met een vertaling naar de financiële consequenties daarvan.

### De raad draagt het college van B&W op:

- In samenspel met de culturele instellingen, een brede verkenning uit te voeren naar concrete vormen van meer of minder intensieve, en/of van smalle tot brede samenwerkingsmogelijkheden binnen elk van de vijf programmalijnen.
- Per samenwerkingsmogelijkheid duidelijk de voor en nadelen in beeld te brengen en aan te geven hoe de samenwerkingswinst kan worden aangewend voor de culturele programmering.
- De brede verkenning voor de diverse programmalijnen moeten uiterlijk in maart 2020 aan de raad worden aangeboden.

Raadsvergadering d.d. 19 juni 2019

**BESLUIT:** Met algemene stemmen aangenomen.



**AANGENOMEN**

## MOTIE

Raadsvergadering 19 juni 2019

Agendapunt	Cultuurvisie
<b>Onderwerp</b>	<b>Professionele Makers</b>
Indieners	Koen Boswinkel (GroenLinks)
Mede-indieners	Hennie Eltink (Gemeentebelang), Henk Groothuis (CDA), Anke Hamstra (PvdA)

**De raad heeft gesproken over het volgende:**

De cultuurvisie 'Boeien en Bloeien' 2021-2024.

**De raad vindt het volgende:**

- De cultuurvisie onderstreept terecht het belang en de waarde van makers voor de gemeente Deventer.
- Deventer kent een diverse groep professionele culturele makers die Deventer verrijken met veelal kleinschalige projecten en hun eigen autonome kunst.
- Kunst is er niet zomaar; Het ontstaan van kunst en cultuur is een kwetsbaar en intensief proces.
- De regeling 'Professionele kunst' van het Amsterdamse Fonds voor de Kunsten doet recht aan de autonomie van kunst en het belang van objectieve criteria en is daarmee een goed voorbeeld hoe dit in Deventer vorm te geven.
- Naast het stimuleren van culturele activiteiten zoals uit het fonds incidentele culturele activiteiten is dit een belangrijk punt.

**De raad draagt het college van B&W op:**

- In de cultuurvisie is €135.000,- opgenomen als voortzetting van het Fonds incidentele culturele activiteiten.
- Van dit structurele budget €35.000,- aan te merken als budget voor professionele makers, waarbij model AFK als voorbeeld kan dienen.
- Voor dit deel een bedrag van €10.000,- als maximum aan te merken dat kan worden aangevraagd.

**Raadsvergadering d.d. 19 juni 2019**

**BESLUIT:** Aangenomen met 1 stem tegen van de fractie ChristenUnie.

**AANGENOMEN**

## MOTIE

Raadsvergadering 19 juni 2019

Agendapunt	12. Cultuurvisie2019-2024
Onderwerp	<b>Vitale cultuursector</b>
Indieners	Koen Boswinkel (GroenLinks)
Mede-indieners	Henk Groothuis (CDA)

**De raad heeft gesproken over het volgende:**

- Het brede spectrum van kunst en cultuur is van onschatbare waarde voor Deventer
- Een vitale en toekomstbestendige cultuursector is daarom van essentieel belang

**De raad vindt het volgende:**

- De huidige subsidiesystematiek voldoet in onvoldoende mate
- Een te groot deel van de beschikbare middelen komt onvoldoende ten goede aan kunst en cultuur in algemene zin en vernieuwing en nieuwe spelers in het bijzonder
- Het is daarbij van belang dat zaken integraal worden bekeken en op elkaar worden afgestemd.
- De moties over cultureel vastgoed en samenwerking bieden goede uitgangspunten wat in ieder geval moet worden meegenomen in de nadere uitwerkingen.

**De raad draagt het college van B&W op:**

- Voor wat betreft de onderwerpen 'Cultureel Vastgoed' en 'Samenwerking' de dictums uit deze moties als uitgangspunt te nemen.
- Te onderzoeken hoe gesubsidieerde culturele organisaties een transformatie kunnen ondergaan tot stichtingen die zich toeleggen op hun primaire taak (programmering en organisatie culturele activiteiten).
- Hierbij nadrukkelijk te kijken naar langlopende (4 of 2 jaar) en kortlopende (1 jaar) subsidies en projectsubsidies aan de hand van de programmalijnen.
- De raad in maart 2020 over dit onderzoek en de vorderingen te rapporteren en te informeren.

**Raadsvergadering d.d. 19 juni 2019**

**BESLUIT:** Aangenomen met 1 stem tegen van de fractie ChristenUnie.

**AANGENOMEN**

## MOTIE

Raadsvergadering 19 juni 2019

Agendapunt	12. Cultuurvisie 2019-2024
Onderwerp	<b>Benutting Cultureel vastgoed</b>
Indieners	Jan Schuring (D66), Anke Hamstra (PvdA), Koen Boswinkel (GroenLinks)
Mede-indieners	Henk Groothuis (CDA)

### De raad heeft gesproken over het volgende:

- De cultuurvisie 2019-2024 agendeert terecht het thema cultureel vastgoed als opgave voor het cultuurbeleid.
- Vastgoed vervult een belangrijke randvoorwaarde voor "cultuur onder dak".

### De raad vindt het volgende:

- Op dit moment is geen sprake van een "gelijk speelveld" voor wat betreft de gebruikskosten voor het vastgoed. Elk pand heeft voor de huidige gebruiker/instelling zijn eigen prijs, voortvloeiend uit historische bouwprijzen en financieringsconstructies en elke gebruiker heeft een specifieke subsidie passend bij (en compenserend voor) de huurhoogte van het specifieke pand. Dit belemmert de mogelijkheden om panden door meerdere instellingen te laten gebruiken voor gelijke huurprijzen. De huidige benutting van het vastgoed is suboptimaal.
- Management en bestuur van culturele instellingen besteden relatief veel tijd en aandacht voor het vastgoedbeheer. Die tijd gaat ten koste van de kerntaak van de culturele instellingen.
- Een verkenning is wenselijk naar mogelijkheden om de benutting van het cultureel vastgoed te optimaliseren. De verkenning moet oa inzicht geven in:
  - o (on-)mogelijkheden om historisch dure financieringsconstructies vervroegd af te boeken en/of over langere termijnen af te schrijven.
  - o Doorlooptijden om een vastgoedstrategie gefaseerd te implementeren.
  - o Ervaringen en lessen over cultureel vastgoedbeheer uit andere gemeenten qua toepasbaarheid voor Deventer
  - o Financiële consequenties van mogelijke vastgoedkeuzen voor huurhoogtes (hoger/lager) en versterking van de culturele kernactiviteiten voor instellingen
  - o concrete mogelijkheden om het cultureel vastgoed in beheer bij één professionele vastgoedbeheerder te brengen die kan optreden als verhuurder van gebruikruimte aan instellingen voor vergelijkbare prijzen/normhuren.
  - o Organisatorische aspecten; wat voor bestaande/nieuwe organisatie kan dit doen?Denkbaar is dat er diverse vastgoed strategieën of scenario's worden voorgesteld.
- De verkenning moet uiterlijk in maart 2020 worden aangeboden aan de Raad opdat de financiële consequenties kunnen worden meegewogen bij de voorbereiding en besluitvorming over de voorjaarsnota 2021.

### De raad draagt het college van B&W op:

- Een verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden om tot een betere benutting van het cultureel vastgoed te komen;
- De verkenning aan de Raad aan te bieden uiterlijk in maart 2020.
- De kosten van de verkenning te dekken uit het programma vastgoed.

Raadsvergadering d.d. 19 juni 2019

**BESLUIT:** Met algemene stemmen aangenomen

**AANGENOMEN**

## AMENDEMENT

Raadsvergadering 19 juni 2019

Agendapunt	12. Cultuurvisie 2019-2024
Onderwerp	<b>Behoud speelgoedcollectie voor Deventer</b>
Indieners	Jan Schuring (D66), Anke Hamstra (PvdA), Henk Groothuis (CDA), Hennie Eltink (Gemeentebelang)
Mede-indieners	

### Voorgesteld wordt:

De tekst onder de punt over Erfgoed (pag 23) van de cultuurvisie als volgt te wijzigen:

- De Waag is een geschikte basis voor de presentatie Deventer Geschiedenis en het Deventer Verhaal is de organisatie om de museale collecties (waaronder de speelgoedcollectie) te beheren en te (laten) presenteren.
- Consistent en in lijn met de eerdere besluitvorming over de museale collecties in Deventer, worden drie varianten uitgewerkt voor de presentatie van de speelgoedcollectie.
  - Nul variant is voortzetting van het Speelgoedmuseum op de huidige locatie (Brink 47) met een eenmalige investering in de vernieuwing van de presentaties en verbetering van de toegankelijkheid en faciliteiten
  - Variant 1 is een voortzetting van het museum als een reeks van wisselende presentaties van (delen van) de collectie op wisselende locaties in de gemeente.
  - Variant 2 is voortzetting als een vernieuwd Speelgoedmuseum met mede-presentaties van (delen van) de museale collecties op een vaste locatie aan de Brink.
- Het College krijgt de opdracht om in samenspraak/samenwerking met Deventer Verhaal en pandeigenaren deze drie varianten uit te werken met voor- en nadelen en de consequenties van alle keuzes zorgvuldig in kaart te brengen en te de uitkomst van het onderzoek te presenteren voor 1 oktober 2019. De varianten moeten zodanig zijn uitgewerkt, dat de raad ze onderling kan vergelijken en een keuze kan maken.
- Tot het moment van besluitvorming blijft het jaarlijks gereserveerde bedrag van €300.000,- beschikbaar als exploitatiesubsidie, alsmede het deel van de gereserveerde € 1.4 mln dat nodig is voor de realisatie van de gekozen variant. Deze bedragen gelden als maximaal financieel kader voor de varianten voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage.
- De onderzoekopdracht wordt voor het zomerreces ter beoordeling aan de raad aangeboden.
- De raad betreft de uitkomst van het onderzoek en de financiële doorvertaling bij de behandeling van de begroting 2020 – 2023.

De punten 5 en 6 op bladzijde 23 worden hernoemd tot 7 en 8.

De tabellen op pag. 26-27 worden te zijner tijd gewijzigd overeenkomstig de financiële keuzen.

### Toelichting:

De indieners van het amendement willen vasthouden aan de middels diverse raadsbesluiten ingezette koers om de speelgoedcollectie te blijven tonen in een aantrekkelijke setting voor bezoekers en bewoners van Deventer. Dit kan door middel van twee hoofdopties (naast de huidige situatie). Die zijn kort omschreven in het amendement. Het onderzoek wordt, na instemming met de onderzoekopdracht, voor 1 oktober 2019 aan de raad gepresenteerd waarna bij de behandeling van de begroting 2020 – 2023 een finale keuze inclusief financiële doorvertaling wordt gemaakt.

Dat betekent ook dat de financiële paragraaf van de voorliggende cultuurvisie nog niet definitief kan worden vastgesteld, omdat de financiële dekking voor een aantal voorstellen zijn gevonden in de vrijvallende budgetten (structurele en incidentele middelen), die tot voor kort voor het Speelgoedmuseum waren gereserveerd. Dat geldt voor:

- investeringskosten Viking (taakstelling uit 2016),
- exploitatiesubsidie Burgerweeshuis,
- programmageld incidentele culturele activiteiten,
- energiematregelen Waag,
- eenmalige bijdrage aanloopkosten MIMIK en
- incidentele knelpunten Kunst en Cultuur.

Besluitvorming zoals beschreven in de Cultuurvisie op blz. 23 onder "Erfgoed", punt 2, 3 en 4 wordt ook uitgesteld tot de begrotingsbehandeling 2020 – 2023, die eind 2019 zal plaatsvinden.

### Raadsvergadering d.d. 2019

**BESLUIT:** Met algemene stemmen aangenomen.

**AANGENOMEN**

## AMENDEMENT

Raadsvergadering 19 juni 2019

Agendapunt	12. Cultuurvisie 2019-2024 (onderdeel podiumkunsten)
Onderwerp	<b>Burgerweeshuis</b>
Indieners	Jan Schuring (D66), Anke Hamstra (PvdA), Koen Boswinkel (GroenLinks), Henk Groothuis (CDA), Hennie Eltink (Gemeentebelang)
Mede-indieners	

### Voorgesteld wordt:

De tekst over Podiumkunsten (pag 22, eerste punt) van de cultuurvisie als volgt te wijzigen:

1. We streven er naar om binnen deze collegeperiode een richtinggevend besluit te nemen over de toekomst van het huidige Poppodium Burgerweeshuis. Voor de huidige locatie aan de Bagijnenstraat is een verfijningsonderzoek beschikbaar dat een betrouwbare maar nog indicatieve raming geeft van de totale bouwkosten (€ 8,3 Mln) en exploitatiemogelijkheden voor de gebruiker.  
In samenwerking tussen het Burgerweeshuis en de gemeente, wordt de haalbaarheid van een alternatieve locatie verkend om binnen een termijn van circa 4 jaar de club van de toekomst een nieuw bestaan te bieden. De verkenning moet een vergelijkbaar detailniveau hebben qua raming van bouwkosten en exploitatiemogelijkheden als het verfijningsonderzoek naar de huidige locatie, zodat een vergelijking en afweging van de twee opties met voor- en nadelen mogelijk is. De verkenning volgt een gefaseerde aanpak; eerst een verkenning (Quickscan) van 2 tot max 3 locaties (waaronder het Haveneiland en de stadscampus). Daarvan wordt de meest kansrijke locatie en vastgoedontwikkeling uitgewerkt tot een vergelijkbaar niveau als het verfijningsonderzoek en met de huidige locatie vergeleken.  
Het onderzoeksverslag wordt uiterlijk in maart 2020 aangeboden aan de Raad. Op basis van het finale onderzoeksverslag neemt de Raad een go/no go besluit over de meest kansrijke doorontwikkeling van het poppodium.  
De kosten van de verkenning (raming € 135.000,-) worden gedekt uit de beschikbare € 925 k voor het BWH. De haalbaarheid van externe financiering (Provincie, EU, sponsoring etc) van de alternatieve locatie/project maakt onderdeel uit van de verkenning. In beginsel wordt verkoop pand Bagijnenstraat aangewend als dekking. Voornoemde aanpak wordt uitgewerkt in een plan van aanpak dat als raadsmededeling zo spoedig mogelijk aan de Raad wordt aangeboden.
2. De verhoging van de exploitatiebijdrage (€ 50 k pj) aan het Poppodium wordt voor twee jaar toegekend aan het poppodium in het huidige pand. Dekking wordt gevonden in het bouwkrediet voor het Burgerweeshuis.

De nummering van de overige punten hierop aan te passen.

De tabellen op pagina 27-28 worden aangepast aan het bovenstaande.

### Toelichting:

De indieners van het amendement willen dat er voor het BWH een kansrijk perspectief wordt uitgewerkt om als "club voor de toekomst" ook recht te blijven doen aan die naam. Daartoe dient er een tweede optie naast de huidige locatie te worden uitgewerkt.

Dit amendement brengt extra kosten met zich mee aan plankosten voor de verkenning. De hoogte van die kosten moet nog worden uitgewerkt in een plan van aanpak, maar als indicatieve stelpost wordt uitgegaan van een bedrag van € 135.000,-. Ter vergelijking; het verfijningsonderzoek heeft € 75.000,- gekost. De dekking kan worden gevonden binnen het beschikbare miljoen dat voor het BWH is gereserveerd.

Met dit amendement wordt ook de verhoging van de jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 50.000,- gedekt vanuit het gereserveerde bedrag van € 1 miljoen (in plaats vanuit de vrijval exploitatiebijdrage voor speelgoedmuseum). Met dit amendement wordt voorgesteld vooralsnog geen investering te doen voor groot onderhoud aan het huidige pand

De verkenning moet een betrouwbare indicatie bieden van de totaal benodigde investeringen op een alternatieve locatie, alsmede de mogelijke dekking daarvan.

Raadsvergadering d.d. 19 juni 2019

**BESLUIT:** Met algemene stemmen aangenomen.

**AANGENOMEN**

## MOTIE 10.1

Raadsvergadering 3 juli 2019

Agendapunt	Voorjaarsnota 2019
Onderwerp	Deventer aantrekkelijk voor jongeren
Indieners	Koen Boswinkel (GroenLinks), Bas Donkers (VVD)
Mede-indieners	Henrike Nijman (ChristenUnie) Kitty Schmidt (Deventer Sociaal) Alex Gebhardt (Deventer Nu) Marco Harps (PvdA), Jan Schuring (D66)

**De raad heeft gesproken over het volgende:**

- De voorjaarsnota 2019
- Het budget dat daarin extra wordt vrijgemaakt voor InDeventer/dEVENTer

**De raad vindt het volgende:**

- Deventer kent een rijke hoeveelheid aan evenementen en activiteiten die het aantrekkelijk maken om in onze gemeente te verblijven.
- Deze evenementen en activiteiten moeten een programmering bieden waarin voor ieder wat wils is te vinden.
- Jongeren vormen een doelgroep die in Deventer, als het gaat om deze evenementen en activiteiten, nog onvoldoende wordt bediend, terwijl daar wel behoefte aan is.

**De raad draagt het college van B&W op:**

- Om samen met InDeventer/dEVENTer in beeld te brengen hoeveel een aantrekkelijke programmering voor jongeren kost.
- Om in samenspraak met InDeventer/dEVENTer in beeld te brengen op welke wijze een deel van de € 275.000,- ten goede kan komen aan een aantrekkelijke programmering voor jongeren.
- Hierbij expliciet inzichtelijk te maken welke oorspronkelijke ambities niet kunnen worden gerealiseerd.
- De raad hier voor 1 oktober 2019 over te rapporteren.

**Raadsvergadering d.d. 3 juli 2019**

**BESLUIT:** Met algemene stemmen aangenomen.

## MOTIE

Raadsvergadering 18 november 2020

Agendapunt	2. Uitvoeringsprogramma Cultuur
Onderwerp	<b>Samenwerking culturele instellingen</b>
Indieners	Hennie Eltink (Gemeentebelang)
Mede-indieners	Henk Groothuis (CDA)

### De raad heeft gesproken over het volgende:

- De uitwerking van de motie "Samenwerking Culturele instellingen" van 19 juni 2019
- Het uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024

### De raad vindt het volgende:

- Een aantal culturele instellingen geeft bij het uitvoeringsprogramma cultuur 2021-2024 aan te weinig (structurele) budgettaire ruimte te hebben om hun ambities waar te maken.
- Met de motie "Samenwerking Culturele instellingen" werd beoogd dat, met een serieuze verkenning naar vergaande samenwerking tussen de culturele instellingen, de samenwerkingswinsten/ synergievoordelen op het terrein van bedrijfsvoering, wijze van inkoop/aanbesteding horecafunctie en marketing in beeld zouden worden gebracht.
- De concrete uitwerking van deze verkenning nog niet aan de raad is aangeboden en dat derhalve concrete voorstellen voor de instellingen in Deventer met de financiële consequenties niet bekend zijn. Een uitzondering hierop vormt de verkenning van de toekomst van de Deventer Schouwburg, waaruit blijkt dat in het geval van vergaande samenwerking tussen de Schouwburg en Mimik de personele synergievoordelen vanaf 2022 geschat worden op ca. € 230.000,- en hiermee financiële knelpunten voor een fors deel opgelost kunnen worden.

### De raad draagt het college van B&W op:

- Conform de motie 'Samenwerking culturele instellingen' concreet inzicht te geven in de financiële consequenties (synergievoordelen) van een vergaande samenwerking tussen culturele instellingen binnen en tussen de programmalijnen.
- Op basis van dit concrete inzicht aan te geven wat de inhoudelijke gevolgen zijn voor de (structurele) budgettaire ruimte en de ambities van de culturele instellingen, uitgaande dat het huidige financiële kader gehandhaafd blijft.
- De informatie, tegelijkertijd met de verkenning Cultureel Vastgoed (zie raadsmededeling van 30 juni 2020) uiterlijk in maart 2021 aan te bieden aan de raad, zodat de raad in staat is om integrale afwegingen te maken.

### Raadsvergadering d.d. 18 november 2020

**BESLUIT:** Aangenomen met 19 stemmen voor van de fracties Gemeentebelang (7), VVD (7), Deventer Belang (3) en CDA (2) en 18 stemmen tegen van de fracties PvdA (6), GroenLinks (5), D66 (3), DENK (1), ChristenUnie(1), Deventer Sociaal (1) en DeventerNu (1)

**AANGENOMEN**

## AMENDEMENT

Raadsvergadering 18 november 2020

Agendapunt	Uitvoeringsprogramma Cultuur
<b>Onderwerp</b>	<b>Creatieve stedeling</b>
Indieners	Anke Hamstra (PvdA)
Mede-indieners	

**Voorgesteld wordt:**

Op pagina 17

*De overkoepelende ambitie is in 2030 de meest aantrekkelijke woonstad voor de creatieve stedeling te zijn: investeren in het niveau van de culturele voorzieningen is een van de pijlers in het realiseren van deze ambitie.*

Te vervangen door:

*De overkoepelende ambitie is in 2030 de meest aantrekkelijke woonstad voor de creatieve mens te zijn: investeren in het niveau van de culturele voorzieningen is een van de pijlers in het realiseren van deze ambitie en deze te verplaatsen naar p.5 voor de zin die begint met *Onze focus**

**Toelichting:**

De focus op de creatieve stedeling als impuls om Deventer de meest aantrekkelijke woonstad van 2030 te maken is prima. Echter, het kan niet de overkoepelende ambitie van het cultuurbeleid zijn, omdat het zich richt op één doelgroep. Dat staat haaks op de inclusieve doelstelling van de cultuurvisie. Daarom dient het bij de zin over overkoepelden ambitie vervangen te worden.

**Raadsvergadering d.d. 18 november 2020**

**BESLUIT:** Aangenomen met 24 stemmen voor van de fracties Gemeentebelang (7), PvdA (6), GroenLinks (5), CDA (2), DENK (1), ChristenUnie (1), Deventer Sociaal (1) en DeventerNu (1) en 13 stemmen tegen van de fracties VVD (7), D66 (3) en Deventer Belang (3).



## Amendement

Raadsvergadering 18 november 2020

Agendapunt	Uitvoeringsprogramma Cultuur
Onderwerp	<b>Fasering Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024</b>
Indieners	Hennie Eltink (Gemeentebelang)
Mede-indieners	Henk Groothuis (CDA), Bram Emens (Deventer Belang)

### Voorgesteld wordt in het voorliggende raadsbesluit 2020-1389:

Beslispunt 2 als volgt aan te passen

- A. Voor het jaar 2021 subsidiebeschikkingen en - afspraken te maken voor dat jaar.
- B. Meerjarige subsidieafspraken te maken voor 2022-2024, conform het totale huidige budgettaire kader, inclusief de consequenties daarvan, met de Deventer Schouwburg, MIMIK, Burgerweeshuis, dEVENTer, Kunstenlab, HCO, Deventer Verhaal, Bibliotheek Deventer (incl. Athenaeum), Kunstcircuit en het Theaterschip.

### Toelichting

Er zijn op dit moment nog te veel onduidelijkheden om meerjarige subsidieafspraken te maken voor de periode 2021-2024, waaronder:

- Het ontbreken van een eenduidig beeld voor het voor het gemeentelijk cultureel vastgoed. Thema's zijn bijvoorbeeld: De toekomst van de NV Maatschappelijk Vastgoed, de inrichting van het Cultureel Centrum aan de Keizerstraat en een mogelijke clustering van erfgoedfuncties aan het Klooster, de verbouwing/herbouw van Poppodium Burgerweeshuis, aanpassingen De Waag en verduurzaming monumentale gebouwen (w.o. Bergkerk) en optimalisering van de benutting van het cultureel vastgoed in het algemeen.
- De concrete uitwerking van de verkenning zoals gevraagd in de motie " Samenwerking Culturele Instellingen" is nog niet aan de raad aangeboden en derhalve zijn concrete voorstellen over samenwerkingswinsten/synergievoordelen voor de instellingen in Deventer met de financiële consequenties niet bekend.

Vanwege bovengenoemde onduidelijkheden is het niet verstandig om nu meerjarige subsidieafspraken te maken conform het huidige budgettaire kader. Het jaar 2021 moet benut worden om duidelijkheid te krijgen in bovengenoemde punten, zodat vervolgens integrale afwegingen gemaakt kunnen worden. Daarna kunnen met de culturele instellingen voor de periode 2022-2024 meerjarige subsidieafspraken gemaakt worden binnen het bestaande budgettaire kader.

### Raadsvergadering d.d. 18 november 2020

**BESLUIT:** Aangenomen met 20 stemmen voor van de fracties Gemeentebelang (7), VVD (7), Deventer Belang (3), CDA (2) en DeventerNu (1) en 17 stemmen tegen van de fracties PvdA (6), GroenLinks (5), D66 (3), DENK (1), ChristenUnie (1) en Deventer Sociaal (1).